

DET KONGELEGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Meld. St. 28

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Regulering av pensjonar i 2024
og inntektstilhøve for pensjonistar

DET KONGELEGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Meld. St. 28

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Regulering av pensjonar i 2024
og inntektstilhøve for pensjonistar

Innhald

1	Innleiing	5	4	Inntektsutvikling blant den eldre delen av befolkninga	15
2	Regulering av pensjonar m.m. i 2024	6	5	Minste pensjonsnivå og låginntekt blant alderspensjonistane	21
2.1	Regler for regulering	6			
2.2	Regulering frå 1. mai 2024	6			
2.3	Drøftingar med organisasjonane om talgrunnlaget	11			
3	Faktorar som påverkar realinntektsutviklinga og kjøpekrafta til pensjonistar	12			
3.1	Innleiing	12			
3.2	Realvekst i alderspensjon	12	Vedlegg		
3.3	Endring av skatt i 2024	13	1	Forskrift 6. mai 2011 nr. 465	25
3.4	Vekst i utbetalt pensjon for ulike hushaldstypar	13	2	Forskrift 24. mai 2024 nr. 815	30
			3	Avtale mellom regjeringa og organisasjonane av 20. juni 2022	34
			4	Protokoll frå møte 8. april 2024	37
			5	Protokoll frå møtene 16. og 23. mai 2024	41
			6	Tabellar	50

DET KONGELEGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Meld. St. 28

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Regulering av pensjonar i 2024 og inntektstilhøve for pensjonistar

*Tilråding frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet 7. juni 2024,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Støre)*

1 Innleiing

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legg med dette fram ei melding om regulering av pensjonar i 2024 og inntektstilhøve for pensjonistar.

Den pårekna effekten av neste års regulering av pensjonar, basert på anslaget for lønnsvekst i statsbudsjettet, vert budsjettert på dei relevante postane på budsjettet til Arbeids- og inkluderingsdepartementet direkte og som ein del av den ordinære budsjettprosessen, jf. Prop. 1 S frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Viss det trengst, vil dei relevante budsjettpostane verte korrigerede i samband med handsaminga av revidert nasjonalbudsjett.

Det skal gjennomførast drøftingar med organisasjonane til pensjonistane, dei funksjonshemma og arbeidstakarane om talgrunnlaget for regule-

ringa. Drøftingane skal gjennomførast i møte straks etter at revidert nasjonalbudsjett er lagt fram.

Punkt 2 gjev ein gjennomgang av reguleringsreglane og reguleringa av pensjonar m.m. i 2024. Faktorar som påverkar realinntektsutviklinga og kjøpekrafta til pensjonistar, vert handsama i punkt 3. Inntektsutviklinga blant den eldre befolkninga vert omtalt i punkt 4. Punkt 5 tek for seg utviklinga i talet på og prosentdelen minstepensjonistar og utviklinga i låginntekt blant alderspensjonistane. Protokollar og referat frå drøftingsmøta, tabellar over den historiske utviklinga av pensjonane og statistiske opplysningar m.m. følgjer som vedlegg 1–6.

2 Regulering av pensjonar m.m. i 2024

2.1 Regler for regulering

Grunnbeløpet i folketrygda regulerast i samsvar med lønnsveksten. Alderspensjon under opp-tening, uføretrygd og andre ytingar som vert regulerte i tråd med endringar i grunnbeløpet, vert dermed også regulerte i samsvar med lønnsveksten. Alderspensjon under utbetaling regulerast med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. Det same gjeld for minste pensjonsnivå og garantipensjon og andre lovfesta pensjonsytingar som har same reguleringsføresegner som folketrygda, eller som viser direkte til reguleringsføresegner i folketrygda.

Til grunn for den årlege reguleringa ligg den pårekna lønnsveksten i reguleringsåret, justert for eventuelle avvik mellom pårekna og faktisk lønnsvekst dei siste to åra. Den pårekna lønnsveksten i reguleringsåret set ein lik anslaget for gjennomsnittleg årslønnsvekst i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Faktisk lønnsvekst dei siste to åra set ein til årslønnsveksten for lønnstakarar under eitt, som går fram av nasjonalrekneskapan som Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer. Veksten i konsumprisane frå revidert nasjonalbudsjett vert lagd til grunn for årets prisvekst, og ein korrigerer for eventuelt avvik i pårekna prisvekst og faktisk prisvekst i det føregåande året. Faktisk prisvekst for året før reguleringsåret vert fastsett av SSB. Departementet viser til forskrift 6. mai 2011 nr. 465 om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden. Forskrifta følgjer som vedlegg 1.

AFP under utbetaling frå privat sektor vert regulert i tråd med dei reglane som gjaldt før 2022. Det vi seia med lønnsveksten og deretter fratrukket en fast faktor på 0,75 prosent.

2.2 Regulering frå 1. mai 2024

Ved den årlege reguleringa skal ein som nemnt leggje til grunn forventa lønnsvekst i reguleringsåret og justere for eventuelle avvik mellom forventa og faktisk lønnsvekst dei siste to åra. Veksten i konsumprisane frå revidert nasjonalbudsjett vert lagd til grunn for årets prisvekst, men det skal skje ei eventuell justering for avvik mellom pårekna og faktisk prisvekst året før reguleringsåret.

Lønnsveksten i 2024 vart i revidert nasjonalbudsjett anslått til 5,2 prosent. Ved reguleringa i 2023 vart det lagt til grunn ein forventa lønnsvekst i 2023 på 5,25 prosent. Ifølgje førebelse tal frå nasjonalrekneskapan vart årslønnsveksten 5,2 prosent i 2023. Det ligg dermed føre eit negativt avvik eitt år tilbake i tid på 0,05 prosentpoeng som det skal takast omsyn til i årets regulering. Lønnsvekst for 2022 er fastsett til 4,3 prosent, og det ligg ikkje føre avvik to år tilbake i tid. Dette gir ein samla årleg lønnsvekst i 2024 (vekst i gjennomsnittleg grunnbeløp) på 5,15 prosent. Veksten i grunnbeløpet frå 1. mai vert 4,56 prosent.

På bakgrunn av desse anslaga vert det gjennomsnittlege grunnbeløpet auka frå 116 239 kroner i 2023 til 122 225 kroner i 2024. Nytt grunnbeløp frå 1. mai 2024 er 124 028 kroner.

Veksten i konsumprisane i 2024 er i revidert nasjonalbudsjett anslått til 3,9 prosent. Faktisk prisvekst i 2023 er av Statistisk sentralbyrå fastsett til 5,5 prosent, medan det ved trygdeoppgjæret i 2023 vart lagt til grunn ein prisvekst på 5,4 prosent. Det er då eit positivt avvik i prisveksten for 2023 på 0,1 prosentpoeng som det skal takast omsyn til i årets regulering.

Samla prosentvis prisvekst i 2024 er 4,0 prosent. Gjennomsnittet av lønns- og prisvekst er 4,58 prosent. Den prosentvise auken i alderspensjon under utbetaling og satsane for minste pensjonsnivå og garantipensjon er då 2,76 prosent frå 1. mai.

Sjå boks 2.1 og boks 2.2.

Boks 2.1 Utrekning av vekst i alderspensjon frå 1. mai 2024

	2023	2024
<i>Lønnsvekst:</i>		
Pårekna lønnsvekst for inneverande år	5,25 %	5,20 %
Pårekna lønnsvekst for i fjor	4,30 %	5,20 %
Pårekna lønnsvekst for to år sidan	3,50 %	4,30 %
<i>Samla (1)</i>	<i>5,88 %</i>	<i>5,15 %</i>
<i>Prisvekst:</i>		
Anslag for inneverande år	5,40 %	3,90 %
Prisvekst for i fjor	5,80 %	5,50 %
<i>Samla (2)</i>	<i>7,93 %</i>	<i>4,00 %</i>
<i>Gjennomsnitt av lønns- og prisvekst</i>	<i>6,91 %</i>	<i>4,58 %</i>
<i>Prosentvis auke i alderspensjon frå 1. mai</i>	<i>8,54 %</i>	<i>2,76 %</i>

Samla prosentvis årslønnsvekst i 2024:

Den samla prosentvise årslønnsveksten (*sl*) som skal brukast ved reguleringa, skal reknast ut etter følgjande formel:

$$sl = ((1 + a1/100) \cdot (1 + a2/100) \cdot (1 + f/100) - 1) \cdot 100$$

Faktorane *a1* og *a2* er avviket i prosentpoeng mellom forventa og faktisk lønnsauke eitt og to år tilbake i tid, noko som i 2024 vil seie -0,05 prosentpoeng for 2023 og 0,0 prosentpoeng for 2022. Faktoren *f* er forventa lønnsvekst i 2024, anslått til 5,20 prosent.

$$((1 + -0,05/100) \cdot (1 + 0,0/100) \cdot (1 + 5,20/100) - 1) \cdot 100 = 5,15 \text{ prosent}$$

Samla årleg lønnsvekst i 2024 (vekst i gjennomsnittleg *G*) vart på denne bakgrunnen utrekna til *5,15 prosent*.

Vekst i grunnbeløp frå 1. mai 2024:

Nytt grunnbeløp frå 1. mai vert fastsett slik at den prosentvise veksten i det gjennomsnittlege grunnbeløpet frå 2023 til 2024 vert lik den samla årslønnsveksten.

$$(118\,620 \cdot 4 + 124\,028 \cdot 8) : 12 = 122\,225$$

Grunnbeløpet aukar frå 118 620 kroner til 124 028 kroner.

Vekst i grunnbeløpet frå 1. mai er *4,56 prosent*

Vekst i alderspensjon under utbetaling frå 1. mai 2024:

Alderspensjon under utbetaling vert regulert med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. Samla årleg lønnsvekst i 2024 på 5,15 prosent og samla prisvekst på 4,00 prosent gjev eit gjennomsnitt av lønns- og prisvekst på 4,58 prosent. Ein årsvekst på 4,58 prosent gjev ein prosentvis auke i alderspensjon frå 1. mai på 2,76 prosent, sjå boks 2.2.

Reguleringsfaktoren etter folketrygdloven § 19-14 andre ledd og § 20-18 andre ledd frå 1. mai 2024 er dermed *2,76 prosent*.

Vekst i minste pensjonsnivå og garantipensjon frå 1. mai 2024

Minste pensjonsnivå og garantipensjonen vert regulert på same måte som alderspensjon under utbetaling over minstenivået.

Boks 2.2 Frå årsvekst til vekst frå 1. mai

Årsvekst

Årsveksten for alderspensjon under utbetaling finn ein med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, som forklart i boks 2.1. Samla prosentvis årslønnsvekst i 2024 på 5,15 prosent og ein samla prosentvis prisvekst i 2024 på 4,0 prosent gjev eit gjennomsnitt av lønns- og prisvekst på 4,58 prosent.

$$(5,15 + 4,0) : 2 = 4,58 \text{ prosent.}$$

Årsveksten i alderspensjon under utbetaling skal altså vere 4,58 prosent.

Vekst frå 1. mai:

Når ein veit kva årsveksten skal vere, kan ein rekne seg bakover for å finne veksten som må gjelde frå 1. mai. Under følgjer departementet sin formel for avleiing av vekst frå 1. mai når ein veit årleg vekst.

Z1 = nivå på årleg alderspensjon frå 1. januar 2023

Z2 = nivå på årleg alderspensjon frå 1. mai 2023

Z3 = nivå på årleg alderspensjon frå 1. mai 2024

P1 = prosentvis vekst i alderspensjon frå 1. mai 2023

P2 = prosentvis vekst i alderspensjon frå 1. mai 2024

Y2 = prosentvis årleg vekst i alderspensjon frå 2023 til 2024

Nivå på årleg alderspensjon i 2023:

$$4 \cdot Z1 + 8 \cdot Z2 = 4 \cdot Z1 + 8 \cdot (1 + P1) \cdot Z1$$

Nivå på årleg alderspensjon i 2024:

$$4 \cdot Z2 + 8 \cdot Z3 = 4 \cdot (1 + P1) \cdot Z1 + 8 \cdot (1 + P1) \cdot (1 + P2) \cdot Z1$$

Prosentvis årleg vekst er altså:

$$\frac{4(1+P1)Z1 + 8(1+P1)(1+P2)Z1}{4Z1 + 8(1+P1)Z1}$$

Og dette må vere lik $1 + Y2$, altså:

$$\frac{4(1+P1)Z1 + 8(1+P1)(1+P2)Z1}{4Z1 + 8(1+P1)Z1} = (1 + Y2)$$

Kan skrivast:

$$\frac{4(1+P1) + 8(1+P1)(1+P2)}{4 + 8(1+P1)} = (1 + Y2)$$

Boks 2.2 (forts.)

Kan skrivast:

$$\frac{(1+P1)+2(1+P2)(1+P1)}{1+2(1+P1)} = (1 + Y2)$$

Deretter kan ein løyse for P2, prosentvis vekst i alderspensjon frå 1. mai 2024, som er det ein er ute etter:

$$P2 = \frac{(1+Y2)(1+2(1+P1))}{2(1+P1)} - \frac{3}{2}$$

Til slutt kan ein setje inn tala for Y2 og P1, som ein allereie kjenner, noko som gjev P2:

Y2 = prosentvis årleg vekst i alderspensjon frå 2023 til 2024 = 4,58 prosent

P1 = prosentvis vekst i alderspensjon frå 1. mai 2023 = 8,54 prosent

$$P2 = \frac{(1+0,0458)(1+2(1+0,0854))}{2(1+0,0854)} - \frac{3}{2}$$

$$P2 = 0,0276$$

Prosentvis vekst i alderspensjon under utbetaling frå 1. mai er *2,76 prosent*.

Forskrift 24. mai 2024 nr. 815 om grunnbeløp, reguleringsfaktorer, satser for minste pensjonsnivå og satser for garantipensjon i folketrygden frå 1. mai 2024 og virkningstidspunkt for regulering av kravet til minsteinntekt for rett til ytelser

etter folketrygdloven kapitlene 4, 8, 9 og 14 vart fastsett ved kongeleg resolusjon 24. mai 2024. Denne forskrifta følgjer som vedlegg 2.

Boks 2.3 viser utrekning av vekst i minste pensjonsnivå frå 1. mai 2024.

Boks 2.3 Utrekning av vekst i minste pensjonsnivå og garantipensjon frå 1. mai 2024

Vekst i minste pensjonsnivå frå 1. mai 2024:

Satsane for minste pensjonsnivå og garantipensjon vert regulerte med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, på same måte som alderspensjon under utbetaling over minstenivået.

Døme på minste pensjonsnivå etter ordinær sats:

$$217\,359 \cdot (1 + 2,76/100) = 223\,358$$

Minste pensjonsnivå etter ordinær sats aukar frå 217 359 kroner til 223 358 kroner.

Vekst i minstesatsane frå 1. mai er 2,76 prosent

Minste pensjonsnivå, kroner

	1. mai 2019	1. sep. 2019	1. mai 2020	1. mai 2021	1. mai 2021 ¹	1. juli 2021	1. mai 2022	1. mai 2023	1. mai 2024
Låg sats (ektefelle har pensjon)	157 171	158 171	158 621	166 242	167 125	167 125 (166 242)	173 025	187 801	192 984
Ordinær sats (ektefellen har uføretrygd eller årleg inntekt over 2 G)	181 908	181 908	183 587	192 408	193 429	193 429 (192 408)	200 257	217 359	223 358
Høg sats (pensjonist med ektefelle som har inntekt under 2 G, og som ikkje har pensjon eller trygd)	191 422	191 422	193 188	202 470	203 545	203 545 (202 470)	210 730	228 726	235 039
Særskild sats (einsleg pensjonist)	198 818	202 818	208 690	218 717	219 878	224 878 ² (223 717)	232 816	257 040 ³	264 134
Særskild sats (forsørgjer ektefelle over 60 år og fyller vilkåra for rett til ektefelle tillegg)	297 955	297 955	300 704	315 152	316 825	316 825 (315 152)	328 009	356 021	365 847

¹ Særskild omregulering for 2021 med verknad frå 1. mai 2021.

² Frå 1. juli 2021 auka særskild sats til einslege med 5 000 kroner. Den særskilde omreguleringa for 2021 med verknad frå 1. mai 2021 gav eit nytt nivå som auken skulle ha teke utgangspunkt i. Tala i parentes viser nivået før omreguleringa for 2021.

³ Frå 1. januar 2023 auka særskild sats til einslege med 4 000 kroner.

Garantipensjon, kroner

	1. mai 2019	1. mai 2020	1. mai 2021	1. mai 2021 ¹	1. mai 2022	1. mai 2023	1. mai 2024		
Ordinær sats (ektefellen har uføretrygd, alderspensjon, AFP eller årleg inntekt over 2 G)			176 099	177 724	186 263	187 252	193 862	210 418	216 226
Høg sats (einsleg pensjonist og pensjonist med ektefelle som har inntekt under 2 G, og som ikkje har pensjon eller trygd)			190 368	192 125	201 356	202 425	209 571	227 468	233 746

¹ Særskild omregulering for 2021 med verknad frå 1. mai 2021.

2.3 Drøftingar med organisasjonane om talgrunnlaget

Talgrunnlaget for utrekning av lønnsveksten som vert brukt ved regulering av grunnbeløpet og pensjonar, skal gåast gjennom og drøftast med organisasjonane til pensjonistane, dei funksjonshemma og arbeidstakarane før den samla lønnsveksten vert fastsett. Dette følgjer av forskrift 6. mai 2011 nr. 465 om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden § 4.

Drøftingsordninga er formalisert i avtale av 20. juni 2022 mellom regjeringa og pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner om regulering av folketrygdens grunnbeløp og pensjoner. Avtalen regulerer formålet med drøftingane, kva organisasjonar som skal vere representerte på møta, talet på møtedeltakarar frå kvar organisasjon og gjennomføringa av møta. Sjå vedlegg 3.

Det følgjer av avtalen at formålet med drøftingane er å sikre, så langt det er mogleg, ei felles forståing mellom partane om føresetnadene som skal leggjast til grunn for reguleringa. Partane skal også vurdere om det ligg føre særlege tilhøve som har påverka lønnsutviklinga for einskildgrupper, og om effekten av dette skal haldast utanfor ved fastsetjinga av lønnsveksten.

Etter at talgrunnlaget er drøfta med organisasjonane, fastset Kongen, med heimel i folketrygdloven § 1-4, 19-14 og 20-18, reguleringsfaktorar og satsar for minste pensjonsnivå.

Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet¹), Seniorsaken, Forsvarets seniorforbund, Landsforbundet for offentlige pensjonister, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner, Landsorganisasjonen i Norge (LO), Unio, Yrkesorganisasjonens Sentralforbund (YS) og Akademikerne deltek i drøftingsmøta. Finansdepartementet er også representert. Arbeids- og inkluderingsministeren leier møta.

I forkant av sjølve drøftingsmøta vart det 8. april 2024 halde eit møte mellom organisasjonane og Arbeids- og inkluderingsdepartementet der rapporten «Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2024» frå det tekniske utreknings-

utvalet for inntektsoppgjera vart gjennomgått. Protokollen frå møtet følgjer som vedlegg 4.

Drøftingsmøta vart gjennomførte 16. og 23. mai 2024. I revidert nasjonalbudsjett er lønnsveksten anslått til 5,2 prosent. Ved reguleringa i 2023 vart det lagt til grunn ein forventta lønnsvekst i 2023 på 5,25 prosent. Ifølgje førebelse tal frå nasjonalrekneskapen vart årslønnsveksten 5,2 prosent i 2023. Det ligg dermed føre eit negativt avvik eitt år tilbake i tid på 0,05 prosentpoeng som det skal takast omsyn til i årets regulering. Lønnsvekst i 2022 vert fastslått til 4,3 prosent. Det ligg da ikkje føre eit avvik to år tilbake i tid. Det ligg heller ikkje føre «særlege tilhøve» som skulle takast omsyn til ved berekninga av lønnsveksten. Veksten i konsumprisane er i revidert nasjonalbudsjett anslått til 3,9 prosent. Faktisk prisvekst i 2023 er av Statistisk Sentralbyrå fastsett til 5,5 prosent, medan det ved trygdeoppgjeret 2023 var anteke ein prisvekst på 5,4 prosent. Det ligg da føre eit positivt avvik på 0,1 prosentpoeng for 2023 det skal korrigerast for.

Det var semje om talgrunnlaget.

Organisasjonane uttalte at de er nøgde med resultatet for 2024, og at talgrunnlaget er i samsvar med reguleringsreglane.

Pensjonistforbundet (SAKO) og SAFO meiner at trygdeoppgjeret manglar ein sosial profil og at Stortinget må ta ansvar. Organisasjonane meiner den ordinære pensjonsreguleringa dei siste 10 åra (2014–2023) ikkje har vore tilstrekkeleg til å halda oppe kjøpekrafta til pensjonistane. Organisasjonane krev at pensjonistane får eit kronetillegg som kjem i tillegg til den ordinære oppreguleringa, og foreslår at tillegget blir øyremerkte eit løft av dei lågaste pensjonane, slik låglønnsstillegg fungerer i lønnsoppgjera. Alle som har ein pensjon under fattigdomsgrensa (EU60) må givast eit løft. Organisasjonane er skuffa over at gjenlevendetillegget frå og med årets trygdeoppgjer ikkje lenger skal auka på lik linje med resten av pensjonen. Organisasjonane krev òg at det blir innført ei etterlatenpensjonsordning for alderspensjonistar fødd i årskulla omfatta av pensjonsopptening etter nytt regelverk.

Unio, FFO, LO, Akademikerne, YS, Forsvarets seniorforbund, Senior Norge og LOP legg til grunn at resultatet er i samsvar med reguleringsreglane, og krev at det i trygdedrøftingane for 2024 skal takast omsyn til eit avvik i lønnsveksten i 2023 på -0,05 prosentpoeng og eit avvik i prisveksten på 0,1 prosentpoeng.

Protokollen frå møta følgjer som vedlegg 5.

¹ SAKO-samarbeidet er ein samarbeidskomité med representantar frå pensjonistutvalet i LO Stat, Telepensjonistenes Landsforbund, Fagforbundet sitt sentrale pensjonistutval, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens vegvesens pensjonistforbund.

3 Faktorar som påverkar realinntektsutviklinga og kjøpekrafta til pensjonistar

3.1 Innleiing

Gjennom reguleringa av pensjonane vert den nominelle inntektsutviklinga til pensjonistane bestemt. For å finne realveksten må ein ta omsyn til prisutviklinga. Både den nominelle og den reelle inntektsutviklinga vert også påverka av endringar i pensjonsreglane. Når ein også tek omsyn til skatt, kjem utviklinga i kjøpekrafta til pensjonistane til syne.

Dette punktet gjer greie for realvekst i alderspensjon der ein berre tek omsyn til konsekvensane for realveksten av reguleringa etter dei ordinære reglane, jf. punkt 3.2. Punkt 3.3 gjer greie for endringar i skattereglane for pensjonistane. Punkt 3.4 gjer greie for den samla verkningen på kjøpekrafta til pensjonistane.

3.2 Realvekst i alderspensjon

Etter fleire år med høg reallønnsauke minka veksten i 2014 og 2015, og i 2016 fekk lønns-takarane ein stor reallønnsnedgang, sjå tabell 3.1.

Mellom 2017 og 2019 var reallønnsaukinga igjen svakt positiv. Reallønnsaukinga i 2020 var på 1,8 prosent, i 2021 nullvekst, og i 2022 ein reallønnsnedgang på 1,4 prosent. I revidert nasjonalbudsjett 2024 vert det anslått ein reallønnsnedgang i 2023 på 0,3 prosent og ein reallønnsauke på 1,3 prosent i 2024. Den gjennomsnittlege årlege reallønnsaukinga sett under eitt vert anslått til 0,8 prosent for perioden 2011–2024.

Realveksten i alderspensjonen har fram til 2021 følgt lønnsveksten, men med eit fråtrekk på 0,75 prosent. Anslaget for gjennomsnittleg års-lønnsvekst i revidert nasjonalbudsjett vart lagt til grunn, justert for eventuelle avvik mellom forventta og faktisk lønnsvekst dei siste to åra. Samla lønnsvekst som er lagd til grunn i reguleringa, avvik difor frå den faktiske lønnsveksten, og det gjer at det ikkje berre er fråtrekket på 0,75 prosent som påverkar skilnaden i realveksten i lønninga og pensjonar.

Realveksten i pensjonane var positiv i perioden 2011–2014 og i 2019, men har vore negativ i 2015–2018, då også realveksten i lønningane var svak eller negativ. Det var nullvekst i 2020. Det var ein

Tabell 3.1 Utvikling i prisar, lønningar og alderspensjon 2011–2024. Prosent

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Gjennomsnitt 2011–2024
Nominell lønnsvekst ¹	4,2	4,0	3,9	3,1	2,8	1,7	2,3	2,8	3,5	3,1	3,5	4,3	5,2	5,2	3,5
Prisvekst ²	1,2	0,8	2,1	2,0	2,1	3,6	1,8	2,7	2,2	1,3	3,5	5,8	5,5	3,9	2,7
Reallønnsvekst	3,0	3,2	1,8	1,1	0,7	-1,8	0,5	0,1	1,3	1,8	0,0	-1,4	-0,3	1,3	0,8
Realvekst i alderspensjon ³	2,7	2,4	0,9	0,9	-0,4	-1,8	-0,9	-0,8	0,2	0,0	0,3	-1,6	1,3	0,7	0,3

¹ Historiske tal 2011–2023. Lønnsveksten for 2023 kan verte revidert. Anslag frå Revidert nasjonalbudsjett 2024 for 2024.

² Historiske tall 2011–2023. Brot i serien mellom 2015 og 2016. Anslag frå Revidert nasjonalbudsjett 2024 for 2024.

³ Realvekst i alderspensjon gjeld alderspensjon utover minstenivået og vert i reguleringa justert for avvik mellom anslått og faktisk vekst i tidlegare år.

svakt positiv realvekst i alderspensjon for 2021, negativ realvekst i 2022, og ein realvekst på 1,3 prosent i 2023. Det vert pårekna realvekst på 0,7 prosent i 2024. På bakgrunn av anslaga for 2023 og 2024 er den gjennomsnittlege realveksten i alderspensjon i perioden 2011–2024 anslått til 0,3 prosent.

3.3 Endring av skatt i 2024

I statsbudsjettet for 2024 vart det gjort moderate endringar i personskattereglane. Endringane rører også ved alderspensjonistar.

Mellom anna vart personfrådraget auka frå 79 600 kroner i 2023 til 88 250 kroner i 2024, inkludert ei delvis veksling frå minstefrådraga i løn/trygd og pensjon, som vart nominelt vidareførte. Trinnskatten i trinn 3 til 5 vart auka. I formuesskatten vart botnfrådraget og andre beløpsgrenser førte vidare, og skattesatsane uendra. Med unntak av endra kalkulasjonsrente for å verdsetje næringsseigedom utanfor storbyane, vart det heller ikkje gjort andre endringar i formuesskatten.

Reglane for det særskilde skattefrådraget for pensjonsinntekt vart auka med pårekna pensjonsvekst. Maksimalt beløp for det særskilde skattefrådraget for pensjonsinntekt vart 34 350 kroner,

mens innslagspunkta for nedtrapping av pensjonskattefrådraget vart 258 400 kroner i trinn 1 og 391 550 kroner i trinn 2. Nedtrappingssatsane vart førte vidare uendra på høvesvis 16,7 pst. og 6,0 pst.

Slik pensjonistar er definerte som sosioøkonomisk gruppe i Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-Skatt, vart det anslått at pensjonistar med låg og middels bruttoinntekt (under om lag 700 000 kroner) fekk ein lette i inntektsskatten på om lag 85 mill. kroner av dei endringane som kan reknast i modellen. Pensjonistar med høg samla bruttoinntekt fekk ein auke i inntektsskatten på om lag 65 mill. kroner.

3.4 Vekst i utbetalt pensjon for ulike hushaldstypar

Tabell 3.2 viser utrekna vekst i utbetalt pensjon og realvekst før og etter skatt for einslege og ektepar med minsteyting og for einskilde utvalde hushaldstypar for 2023 og 2024. Ein føreset at hushalda berre har inntekt i form av pensjon og trygd, berre har standard frådrag og ikkje har skattepliktig formue.

Nominell auke i minste pensjonsnivå for 2023 er 8,7 prosent for einslege og 6,9 prosent for ekte-

Tabell 3.2 Berekna årleg vekst i pensjon og trygd for utvalde hushaldstypar¹. Prosent

	2023			2024 ²		
	Nominell vekst	Realvekst før skatt	Realvekst etter skatt	Nominell vekst	Realvekst før skatt	Realvekst etter skatt
Pensjon/trygd						
Einsleg, alderspensjon, minsteyting	8,7	3,1	3,1	4,6	0,7	0,7
Ektepar, alderspensjon, begge minsteyting	6,9	1,3	1,3	4,6	0,7	0,7
Einsleg, 300 000 kr	6,9	1,3	2,0	4,6	0,7	0,8
Einsleg, 600 000 kr	6,9	1,3	1,0	4,6	0,7	0,7
Ektepar, 400 000 + 250 000 kr	6,9	1,3	1,0	4,6	0,7	0,7
Ektepar, 550 000 + 300 000 kr	6,9	1,3	1,3	4,6	0,7	0,7
Einsleg ufør, minsteyting ³	5,9	0,4	1,0	6,2	2,2	2,0
Ektepar ufør, begge minsteyting ³	5,9	0,4	1,0	6,3	2,3	2,1

¹ Det er føreset at hushalda berre har inntekt i form av pensjon og trygd, berre har standard frådrag og ikkje har skattepliktig formue. Det siste inneber at endringar i formuesskatten ikkje påverkar berekna realvekst etter skatt. For minsteytingane i alderspensjon er minste pensjonsnivå (gammal alderspensjon) lagt til grunn.

² Utrekningane er baserte på vekstfaktorane i revidert budsjett 2024, jf. Meld. St. 2 (2023–2024).

³ Uføre som mottok minstesats i januar 2023 fekk ei skattefri eingongsutbetaling på 3 000 kroner i 2023. Denne eingongsutbetalinga er ikkje medrekna i tala og kjem i tillegg. I berekna årleg vekst for uføre som får minsteyting er det teke omsyn til at minstesatsen for uføretryd aukar med 0,049 G frå 1. juli.

par der begge har minsteyting. At auken for einslege er høgare, kjem av auka minstepensjon for einslege alderspensjonistar i 2023. Nominell vekst i andre alderspensjonar for 2023 er 6,9 prosent.

Berekna realvekst før og etter skatt for einslege og ektepar med minsteyting for 2023 er på høvesvis 3,1 prosent og 1,3 prosent.

Tabell 3.2 inneheld også utrekningar for einslege alderspensjonistar med ein pensjon på høvesvis 300 000 kroner og 600 000 kroner og for pensjonistektepar med ei samla inntekt på høvesvis 650 000 kroner og 850 000 kroner. Berekna realvekst etter skatt i 2023 er 2,0 prosent for einslege med ei inntekt på 300 000 kroner og 1,0 prosent for einslege med ei inntekt på 600 000 kroner. Ektepar med ei samla inntekt på 650 000 har ein berekna realvekst etter skatt i 2023 på

1,0 prosent, og ektepar med ei samla inntekt på 850 000 kroner har ein berekna realvekst etter skatt i 2023 på 1,3 prosent.

I 2024 vert det pårekna ein nominell vekst i minste pensjonsnivå for einslege på 4,6 prosent. For andre alderspensjonar vert det også pårekna ein nominell vekst på 4,6 prosent. Anslaget for minsteytingane gjeld minste pensjonsnivå i den gamle oppteningsmodellen. Veksten i uføretrygda vert anslått til 5,15 prosent. Veksten for einsleg ufør med minsteyting vert anslått til 6,2 prosent, mens det for ektepar ufør der begge har minsteyting vert anslått 6,3 prosent.

Realvekst før skatt vert anslått til 0,7 prosent for minste pensjonsnivå for einslege. For andre alderspensjonistar vert det også anslått ein realvekst før skatt på 0,7 prosent.

4 Inntektsutvikling blant den eldre delen av befolkninga

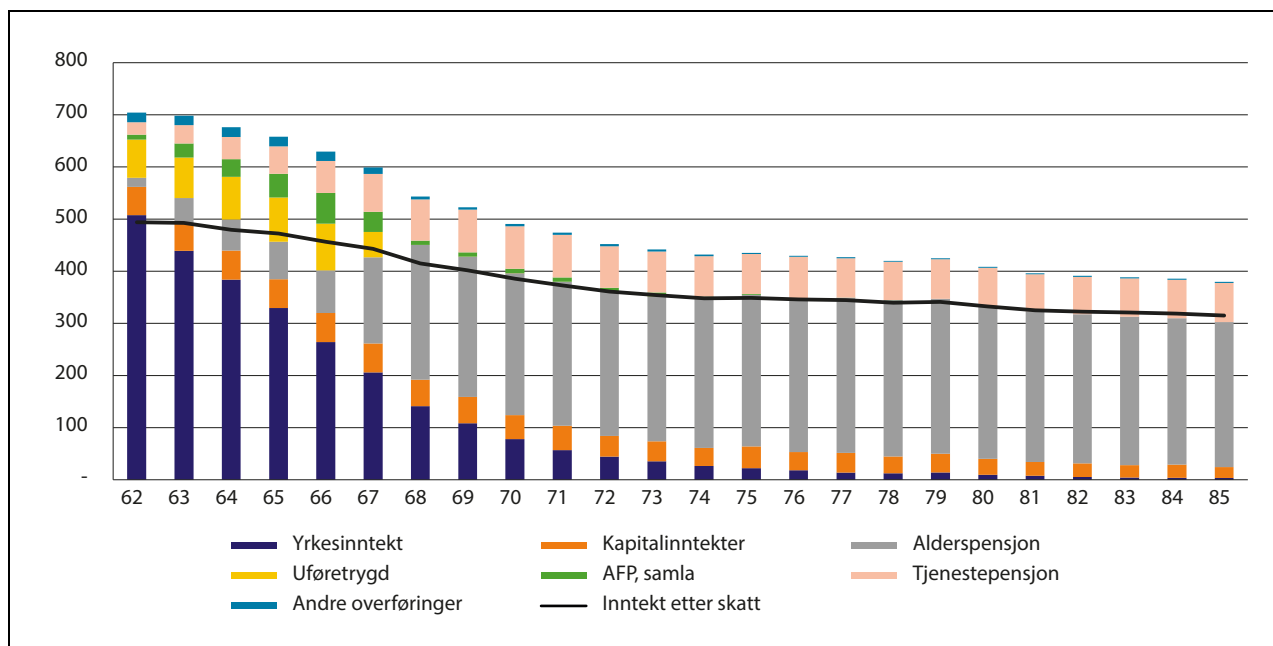
Dette punktet presenterer statistikk som klargjer utviklinga i samla inntekt for den eldre delen av befolkninga i perioden 2012–2022. 2022 er siste tilgjengelege år for tal for inntekt. Tala i dette punktet kjem også fram i rapporten «Arbeid, pensjon og inntekt i den eldre befolkningen. Rapport fra Pensjonspolitisk arbeidsgruppe 2024».

Mange i aldersgruppa over 62 år står framleis i arbeid, og mange kombinerer arbeid med pensjonsuttak. Samtidig er det ei gruppe som berre får alderspensjon, og ein del får andre ytingar frå det offentlege. Det er difor viktig å sjå på samla inntekt, ikkje berre alderspensjon frå folketrygda.

Ved å følgje inntektsutviklinga for bestemte aldersgrupper over ein periode får ein innsikt i korleis inntekta til den eldre befolkninga er i dag samanlikna med tidlegare. Utviklinga ein ser ved å samanlikne inntekta til aldersgruppene over tid vil påverkast av at samansetjinga av gruppene også blir endra over tid, og at ein dermed samanliknar personar med ulik grad av pensjonsopptening, yrkesinntekt, utdanningsnivå osv. Utviklinga vil også påverkast av endringar i regelverk. Stati-

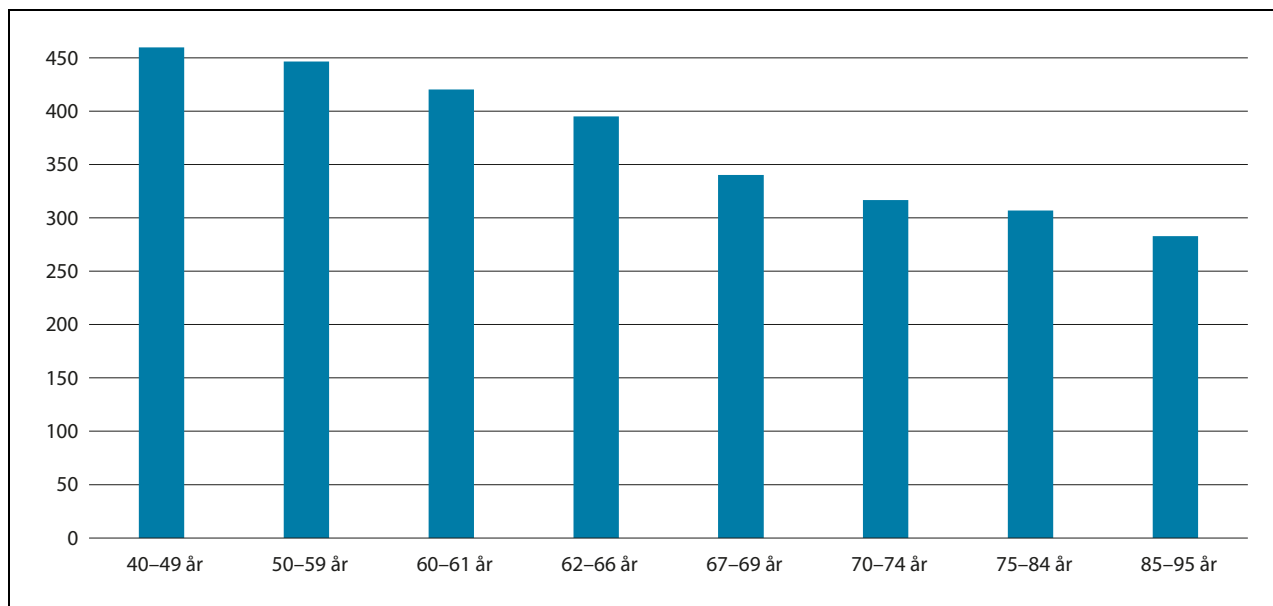
stikken i dette punktet seier derfor ikkje noko om korleis den einkilde si inntektsutvikling har vore, men statistikken supplerer punkt 3 og punkt 5 i meldinga. Punkt 3 klargjer faktorar som påverkar utviklinga i realinntekt og kjøpekraft for pensjonistane når ein berre tek omsyn til regulering, prisutvikling og endringar i skattereglar. Det gir altså eit bilete av korleis inntekta utviklar seg over tid for personar som berre har motteke alderspensjon i perioden. Samtidig vil mange ha supplerande pensjonsytingar til alderspensjon frå folketrygda, som vil kunne avvike i utvikling samanlikna med alderspensjon frå folketrygda og ordningar som følgjer reguleringsinstruksane i folketrygda. Punkt 5 tek for seg utviklinga i talet på minstepensjonistar og utviklinga i låginntekt blant alderspensjonistane. I punktet her blir det også vist til fleire artiklar frå Statistisk sentralbyrå som har følgd inntektsutviklinga til einkilde årskull over tid, som klargjer inntektsutviklinga til den eldre befolkninga frå eit ytterlegare perspektiv.

Ved utgangen av 2022 var det 1 198 373 personar som var 62 år eller eldre. Figur 4.1 illustrerer

Figur 4.1 Samansetjing av gjennomsnittleg samla inntekt for personar 62–85 år i 2022. Tusen kroner

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

Figur 4.2 Median av samla inntekt etter skatt i 2022. Tusen kroner

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

samansetjinga av samla inntekt for alle som var 62 år eller eldre i 2022, fordelt etter alder. Samla inntekt er stort sett fallande med auka alder. 62-åringane hadde ei gjennomsnittleg inntekt på rundt 700 000 kroner før skatt, medan tilsvarende nivå for 75-åringane var rundt 435 000 kroner. Skatte-reglane handsamar pensjonsinntekt lempeligare enn yrkesinntekt, og dette kombinert med eit progressivt skattesystem gjer at inntektsskilnadene mellom aldersgruppene er mindre når vi måler etter skatt. Yrkesinntekt er summen av lønnsinntekter og netto næringsinntekter i løpet av kalenderåret. Inntekta til 62-åringane etter skatt utgjorde 70 prosent av samla inntekt før skatt i 2022, medan tilsvarende del for 75-åringane var 80 prosent.

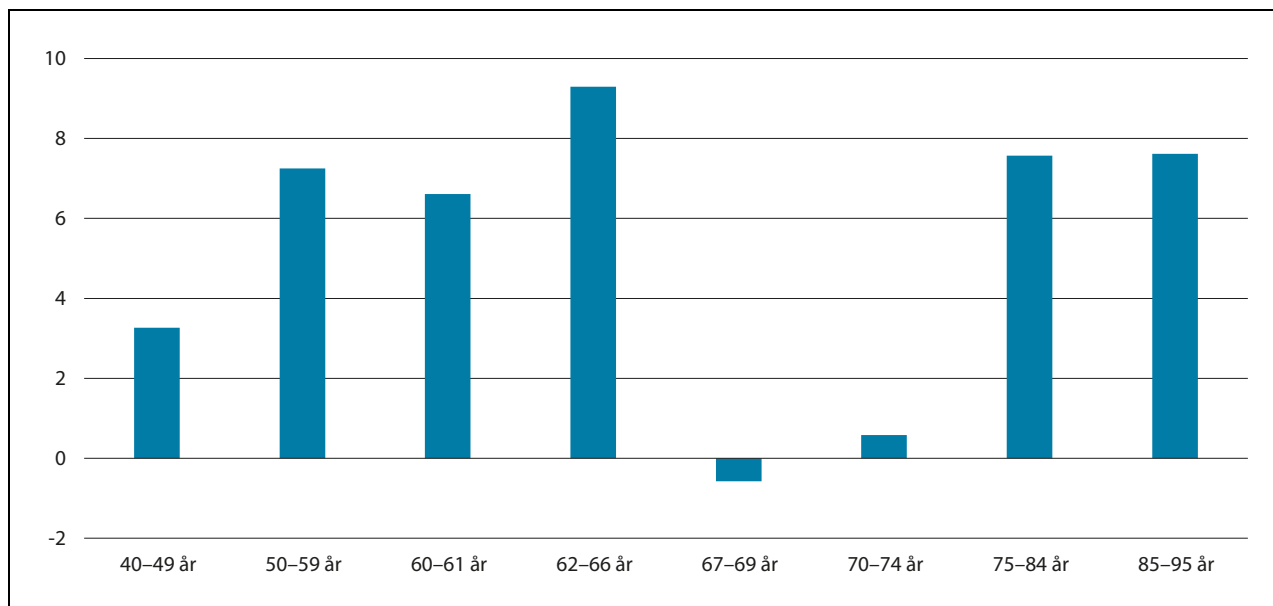
Yrkesinntekta utgjer den viktigaste inntektskomponenten fram til fylte 67 år. For 67-åringane utgjer yrkesinntekt og alderspensjon om lag like stor del av samla inntekt, rundt 30 prosent kvar. Alderspensjon omfattar berre alderspensjon frå folketrygda.

Viss ein samanliknar den eldre befolkninga med den yngre, så ser ein at inntektsnivået er høgare blant den yngre delen av befolkninga enn blant den eldre delen, sjå figur 4.2, som viser median av samla inntekt etter skatt for ulike aldersgrupper i 2022. Median av samla inntekt etter skatt seier noko om korleis kjøpekrafta er for medianen i kvar aldersgruppe, det vil seie den personen som ligg midt i inntektsfordelinga for den aktuelle aldersgruppa. Medianinntekta er jamt minkande med alder, og det er størst relativ

endring frå 62-66 år til 67-69 år sidan mange går ut av arbeidslivet i denne perioden. Medan arbeidsinntekt er hovudinntekta for dei som er under 62 år, er pensjon hovudinntekta for dei som er 67 år og eldre.

Ved å samanlikne utviklinga i kjøpekraft for den eldre delen av befolkninga med utviklinga for resten av befolkninga får ein eit bilete av korleis utviklinga for den eldre delen av befolkninga har vore relativt til andre aldersgrupper. Figur 4.3 viser realveksten i median av samla inntekt etter skatt for utvalde aldersgrupper i perioden 2012–2022. Realveksten i medianinntekt etter skatt har vore sterkast i aldersgruppa 62–66 år. Aldersgruppene 75 år og eldre har hatt om lag same auke i kjøpekrafta dei siste ti åra som aldersgruppene 50–59 år og 60–61 år, og sterkare enn aldersgruppa 40–49 år. For aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år er veksten nær null i perioden. Dette må sjåast i samanheng med at dei første årskulla som fekk høve til tidleg uttak av alderspensjon frå 2011, no i stor grad har hatt avgang frå arbeid. Uttaksmønsteret for desse årskulla medfører isolert sett lågare inntekt når ein samanliknar med inntektsnivået for dei som er fødte 10 år tidlegare, og som ikkje hadde høve til uttak av alderspensjon før fylte 67 år.

Også når vi berre ser på perioden 2017–2022, har realveksten i inntekt vore høg for dei eldste aldersgruppene, samanlikna med dei i alderen 62–74 år. Aldersgruppa 96 år og eldre har hatt den sterkaste veksten i inntekt før og etter skatt, sjå

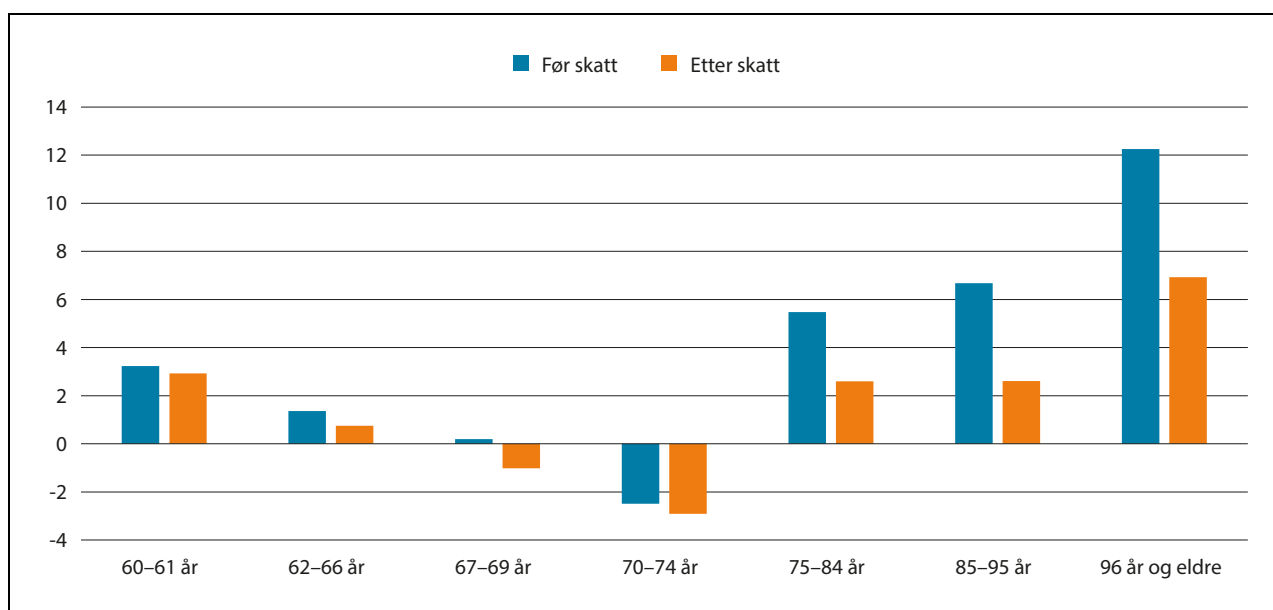
Figur 4.3 Realvekst i median av samla inntekt etter skatt frå 2012 til 2022. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

figur 4.4. Denne aldersgruppa inneheldt 7 594 personar, og ein stor prosentdel var minstepensjonistar. Den sterke veksten for denne gruppa heng saman med at Stortinget fleire gonger etter 2017 har gjort vedtak som har påverka satsane for minste pensjonsnivå, utover reguleringa. Frå 2019 vart det vedteke ein auke av den særskilde satsen for einslege med 4 000 kroner. I 2021 vart det vedteke to ytterlegare auke av den særskilde satsen for einslege med 4 000 kroner og 5 000 kroner. I

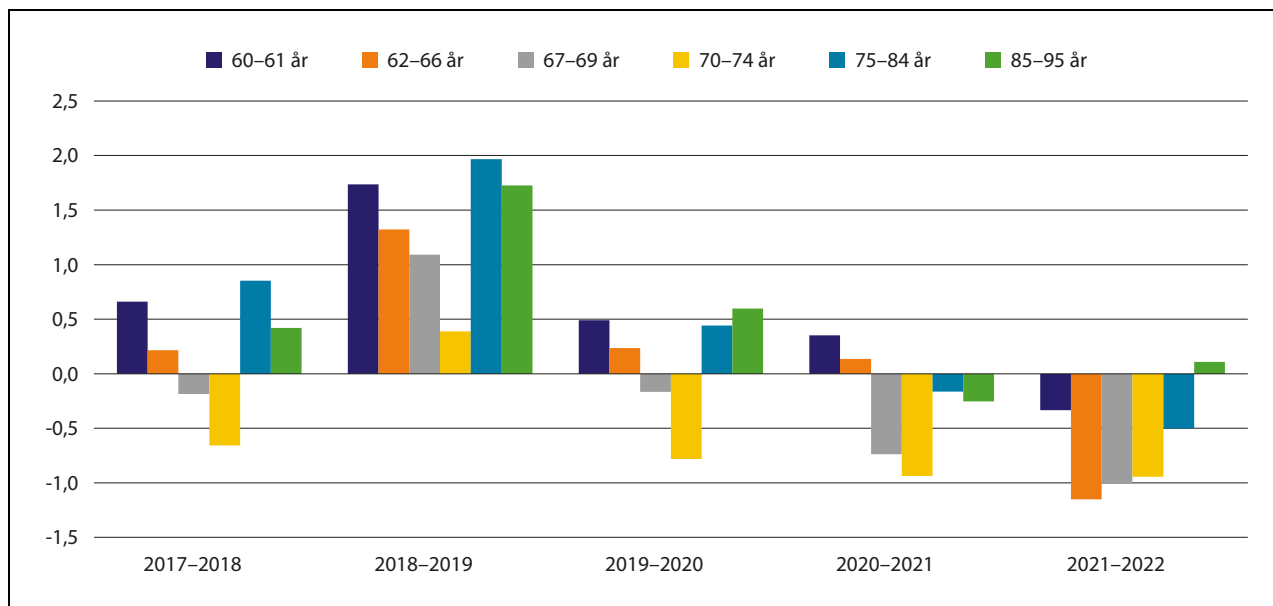
2023 vart det vedteke ein ytterlegare auke med 4 000 kroner.

Veksten for aldersgruppa 62–66 år er relativt sett ein del svakare når ein ser på perioden 2017–2022, enn når ein ser på perioden 2012–2022. I 2017 har høve til tidleg uttak av alderspensjon frå folketrygda og høve til å kombinere full jobb og full pensjon blitt fasa inn. Det har også vore ein nedgåande trend i andelen som tek ut alderspensjon frå folketrygda før fylte 67 år.

Figur 4.4 Realvekst i median av samla inntekt før og etter skatt frå 2017 til 2022. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

Figur 4.5 Årleg realvekst i median av samla inntekt etter skatt. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

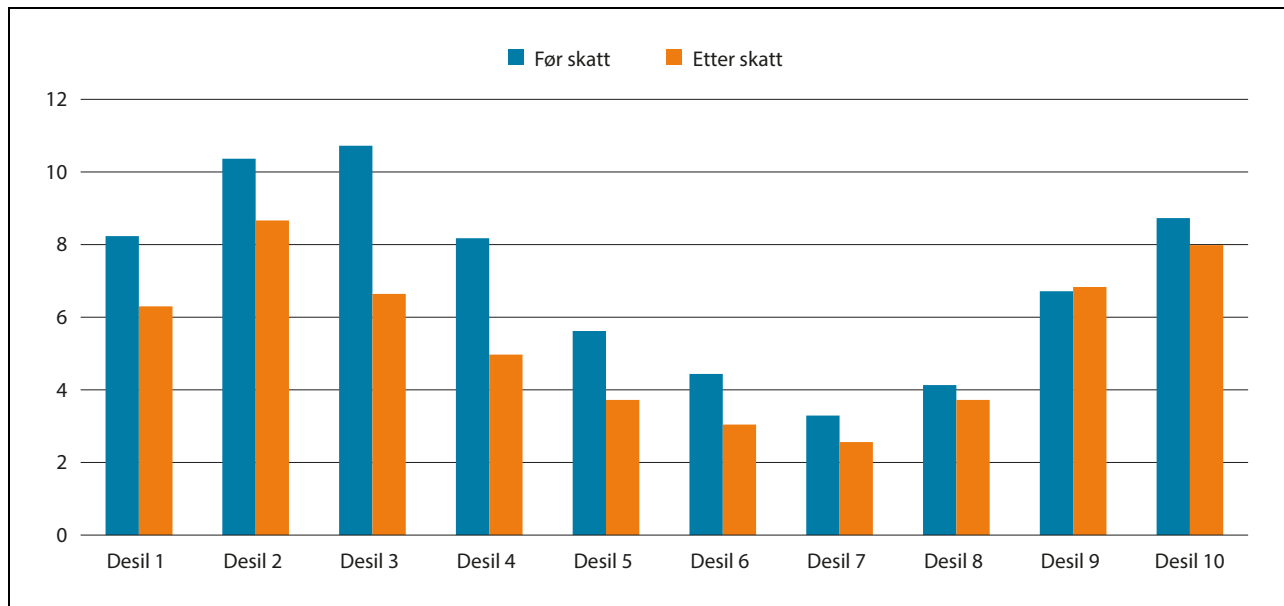
I aldersgruppene 60–61 og 62–66 år er arbeid hovudinntektskjelda. Skilnaden mellom realvekst i inntekt før og etter skatt er liten for desse gruppene. Også dei eldste aldersgruppene har hatt vekst i inntekt før skatt. Høgare inntekt før skatt gjer at fleire betaler skatt av inntekta, og at gjennomsnittsskatten er høgare. Realveksten i inntekt etter skatt vert då relativt sett noko lågare. Realveksten i inntekt etter skatt vil også vere påverka av skatteendringar i perioden. For aldersgruppa 67–69 år har det vore ein vekst nær null og for aldersgruppa 70–74 år har det i perioden vore ein negativ realvekst i samla inntekt, både før og etter skatt. Den negative realveksten for denne gruppa kjem av at tidleguttak av alderspensjon gjev ei lågare årleg yting, og mange har valt å ta ut alderspensjonen før fylte 67 år.

Sjølv om realveksten i perioden 2012–2022 har vore god for mange aldersgrupper, har den årlege veksten vore varierende. Figur 4.5 viser årleg realvekst i medianinntekt etter skatt frå 2017 til 2022. For perioden 2017–2018 var realveksten marginalt positiv for einssilde aldersgrupper over 60 år, medan han var negativ for aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år. For perioden 2018–2019 var realveksten igjen positiv. For perioden 2019–2020 var realveksten positiv for einssilde aldersgrupper over 60 år, medan han var negativ for aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år. For perioden 2020–2021 var realveksten marginalt positiv for aldersgruppene under 67 år, og negativ for aldersgruppene 67 år og eldre. For perioden 2021–2022

var realveksten marginalt positiv for aldersgruppa 85–95 år, medan han var negativ for dei andre aldersgruppene, som vist i figur 4.5.

Innfasinga av høvet til uttak av pensjon før fylte 67 år har bidrege til lågare årleg vekst i alderspensjon frå folketrygda. Det tekniske utrekningsutvalet for inntektsoppgjera (TBU) viser i rapporten sin for 2024 (NOU 2024: 6) at utviklinga i gjennomsnittleg alderspensjon sidan 2011 har vore svak for aldersgruppa 62–66 år. Eit fleirtal i denne aldersgruppa har likevel hatt yrkesinntekt ved sida av alderspensjonen slik at utviklinga i samla inntekt har vore god. Dei som tek ut alderspensjon før fylte 67 år, får likevel lågare årleg alderspensjon resten av livet enn om dei hadde venta med uttak til 67 år. Innfasing av dei som har høve til uttak frå fylte 62 år, gjev difor utslag i særleg låg årleg vekst i gjennomsnittleg alderspensjon for aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år dei seinaste åra.

SSB-rapporten «Kombinasjon av tidligpensjon og arbeid» (SSB, 2020) har følgd 1949-kullet og sett på utviklinga deira i inntekt og formue i perioden 2012 til 2018. I 2012 kombinerte nesten ein av fem 63-åringar yrkesaktivitet med alderspensjon, og fleirtalet var menn. Rapporten viser at personar som kombinerte yrkesaktivitet og alderspensjon i 2012, i utgangspunktet hadde eit mykje høgare inntektsnivå enn andre, også samanlikna med yrkesaktive utan alderspensjon i 2012. Denne skilnaden heldt seg fram til 67 års alder før han stort sett vart utlikna då dei aller fleste gjekk ut av

Figur 4.6 Realvekst i median av samla inntekt før og etter skatt frå 2012 til 2022 for personar som er 62 år eller eldre, fordelt på desil. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

arbeidslivet og fekk alderspensjon som viktigaste inntektskjelde. Yrkesinntektene i dei to gruppene av yrkesaktive var relativt like i perioden, så skilnaden mellom dei kom i all hovudsak frå uttaket av alderspensjon. Valet mellom å ta ut tidleg alderspensjon ved sida av yrkesaktivitet eller ikkje i 2012 ser ikkje ut til å ha skapt skilnader i formuessituasjonen, sjølv om dei som har kombinert arbeid og pensjon, har hatt eit høgare inntektsnivå i den aktuelle perioden.

SSB-artikkelen «Høy inntektsvekst for eldre» (SSB, 2019) viser også at den eldre befolkninga har hatt god inntektsvekst. I tillegg til å samanlikne inntekta blant den eldre befolkninga på tvers av årskull ser rapporten også på korleis inntekts-samansetjinga og samla inntekt endrar seg med alder for det same årskullet (1947-kullet). Rapporten viser at median av samla inntekt etter skatt held seg meir eller mindre rundt 300 000 over heile aldersløpet frå 60 til 70 år.

SSB-artikkelen «Mindre inntekter, men større formue for pensjonistene» (SSB, 2022) følgjer eit bestemt årskull i ein periode for å studere utviklinga i inntekt og formue blant personar i pensjonsalder. Artikkelen følgjer 1944-kullet frå dei var 67 år i 2011 til dei var 75 år i 2019. Artikkelen finn at overgangen til pensjonsalder fører til ein realinntektsnedgang for eldre, men at det ikkje ser ut til at denne aldersgruppa begynner å tære på formuen, sidan formuen fortset å auke også etter dei blei 67 år. Realinntektsnedgangen

blir forklart med reguleringa av alderspensjon under utbetaling, og det gradvise bortfallet av yrkesinntekter. Eit skattesystem som skattlegg lønnsinntekt hardare enn alderspensjon, med blant anna lågare trygdeavgift og skattefrådrag på alderspensjon, trekkjer i motsett retning. Artikkelen ser også på korleis inntekt og formue fordeler og utviklar seg for ulike grupper i alderskohorten, og finn i hovudsak ein fallande inntekts- og formuesulikskap i perioden.

Inntektsutviklinga fordelt på grupper med ulikt inntektsnivå er vist i figur 4.6. Figuren viser auken i kjøpekraft for den eldre befolkninga fordelt på ulike desil. Ei desilfordeling for samla inntekt betyr at populasjonen er delt i 10 intervall på ein slik måte at kvart intervall inneheld like mange personar. Desil 1 referer til dei 10 prosentane som har lågast inntekt, desil 2 til dei 10 prosentane som har nest lågast inntekt, osv.

Alle inntektsdesilane har hatt ein auke i kjøpekraft i perioden. Auken i kjøpekraft har vore relativt sterk blant dei 20 prosentane som har høgast samla inntekt. Realinntektsveksten har også vore høg blant dei som har lågast samla inntekt. Dei tre lågaste desila, dvs. dei 30 prosentane som har lågast samla inntekt, har hatt ein realvekst i median av samla inntekt etter skatt på om lag 6–9 prosent i perioden 2012–2022, medan desil 4–8 har hatt en realvekst på om lag 3–5 prosent.

At realveksten i samla inntekt har vore relativt sterk blant dei som har høgast samla inntekt, kan

fange opp at ein del høgtlønte kombinerer full jobb og full pensjon, noko som ikkje var mogleg i perioden før pensjonsreforma. At realveksten

også har vore god for dei som har lågast samla inntekt, reflekterer truleg auken i minstepensjonen i perioden.

5 Minste pensjonsnivå og låginntekt blant alderspensjonistane

Dette punktet rapporterer om utviklinga i talet på mottakarar av minste pensjonsnivå og om utviklinga i låginntekt blant alderspensjonistane.

Ved utgangen av 2023 var det 133 256 minstepensjonistar blant alderspensjonistane. Den langsiktige trenden er at talet på personar som får minste pensjonsnivå, er fallande. Frå 2011 til 2023 har prosentdelen av minstepensjonistar blant alle alderspensjonistar falle frå 24,8 til 12,8. Tabell 5.1 viser utviklinga i tal på og prosentdel minstepensjonistar dei siste fem åra. Det var 1267 færre minstepensjonistar ved utgangen av året 2023 enn i 2022. Det er ein nedgang på omlag 1 prosent. At talet på minstepensjonistar har auka i 2019 og 2021, heng saman med heving av satsane for minste pensjonsnivå. Når minstesatsane vert heva, vert fleire alderspensjonistar omfatta av det nye minstenivået. Dette er typisk alderspensjonistar med alderspensjon som tidlegare har vore litt høgare enn minste pensjonsnivå. Minstepensjon kan ikkje takast ut før fylte 67 år. For å kunne ta ut alderspensjon før fylte 67 år krevst det at opp-teninga er tilstrekkeleg høg for at pensjonsnivået

ved 67 år minst svarer til minste pensjonsnivå for einslege. Høve til uttak av alderspensjon frå fylte 62 år har gjeve fleire pensjonistar og difor isolert sett bidrege til ein lågare prosentdel med minstepensjon slik det vert målt her, dei første åra etter 2011.

Tabell 5.1 illustrerer den fallande prosentdelen som får minste pensjonsnivå. Han viser også at det er store kjønnskilnader blant mottakarane av minste pensjonsnivå. Den fallande prosentdelen kan dels forklarast med at yngre årskull har høgare opptening til alderspensjon. I den nye opp-teningsmodellen vert ikkje garantipensjonen fullt ut avkorta mot opptent inntektpensjon, og dei aller fleste som har jobba noko, motteke pensjongsjevande ytingar eller fått omsorgsopptening, vil få ein pensjon som er høgare enn garantipensjonsnivået.

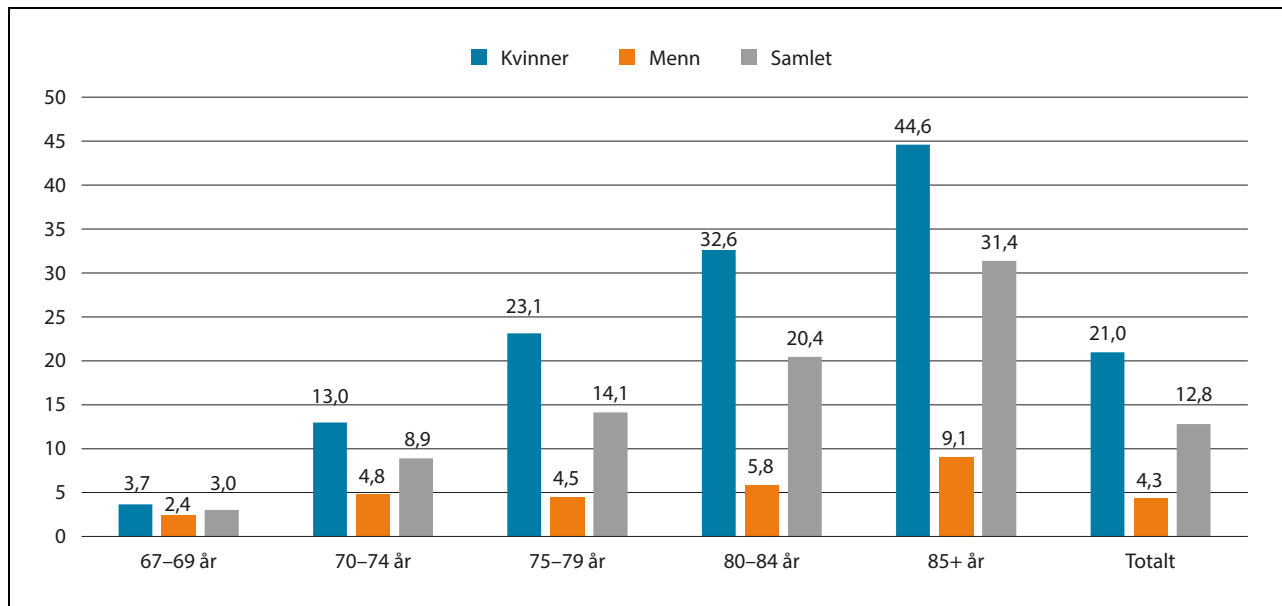
Kvinner utgjer fleirtalet av dei som får minste pensjonsnivå. I 2011 hadde 39,8 prosent av kvinnelege alderspensjonistar minste pensjonsnivå, medan prosentdelen hadde gått ned til 21,0 i 2023. Prosentdelen av mannlege alderspensjonistar

Tabell 5.1 Tal på og prosentdel minstepensjonistar ved utgangen av året

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Tal</i>					
Kvinner	126 659	118 083	123 994	113 459	111 230
Menn	21 164	20 164	22 529	21 064	22 026
Totalt	147 823	138 247	146 523	134 523	133 256
<i>Andel</i>					
Kvinner	25,8	23,5	24,2	21,8	21,0
Menn	4,5	4,2	4,6	4,2	4,3
Totalt	15,4	14,1	14,6	13,2	12,8

Med minstepensjonistar siktar ein her til alderspensjonistar over 67 år som får den garanterte minste alderspensjonsytinga frå folketrygda, såkalla minste pensjonsnivå. For mottakarar av AFP i privat sektor reknar ein med den livsvarige delen av AFP-ytinga i den samla pensjonen når ein vurderer om den einskilde skal reknast som minstepensjonist. For alderspensjon som er utrekna etter nye oppteningsreglar, har berekna minste pensjonsnivå bytt namn til garantipensjon. Dette gjeld delvis for årskulla 1954–1962 og fullt ut for årskull fødde etter 1962 som får ei minsteyting frå 2021 og seinare.

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Figur 5.1 Prosentdel minstepensjonistar av alle alderspensjonistar. Kjønn og alder. Desember 2023

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

med minste pensjonsnivå har også falle sidan 2011, men nedgangen har ikkje vore like stor sidan utgangsnivået var vesentleg lågare enn for kvinner. I 2023 hadde 4,3 prosent av mannlege alderspensjonistar minste pensjonsnivå. Det er ein nedgang på 2,5 prosentpoeng sidan 2011.

Reduksjonen i talet på mottakarar av minste pensjonsnivå kjem primært av at yngre kvinnelege alderspensjonistar har meir opptening til pensjon samanlikna med dei eldre årskulla. Det ser ein tydeleg når ein undersøker skilnaden mellom yngre og eldre årskull.

Blant kvinnelege alderspensjonistar som var 85 år og eldre, fell 44,6 prosent inn under definisjonen minstepensjonist. For menn i tilsvarende aldersgruppe var prosentdelen 9,1. For kvinnelege alderspensjonistar i aldersgruppa 67–69 år var den same prosentdelen 3,7, sjå figur 5.1.

Dersom utrekna alderspensjon er lågare enn satsen for minste pensjonsnivå, vert det gjeve ulike tillegg i alderspensjonen, og ein mottakar kan få fleire tillegg. Tillegga som vert ytte, er «pensjonstillegg», «sært tillegg», «individuell minstenivåtillegg» og «minstenivåtillegg for pensjonistpar». Figur 5.2 viser utviklinga i talet på mottakarar av dei ulike tilleggga til alderspensjonen.

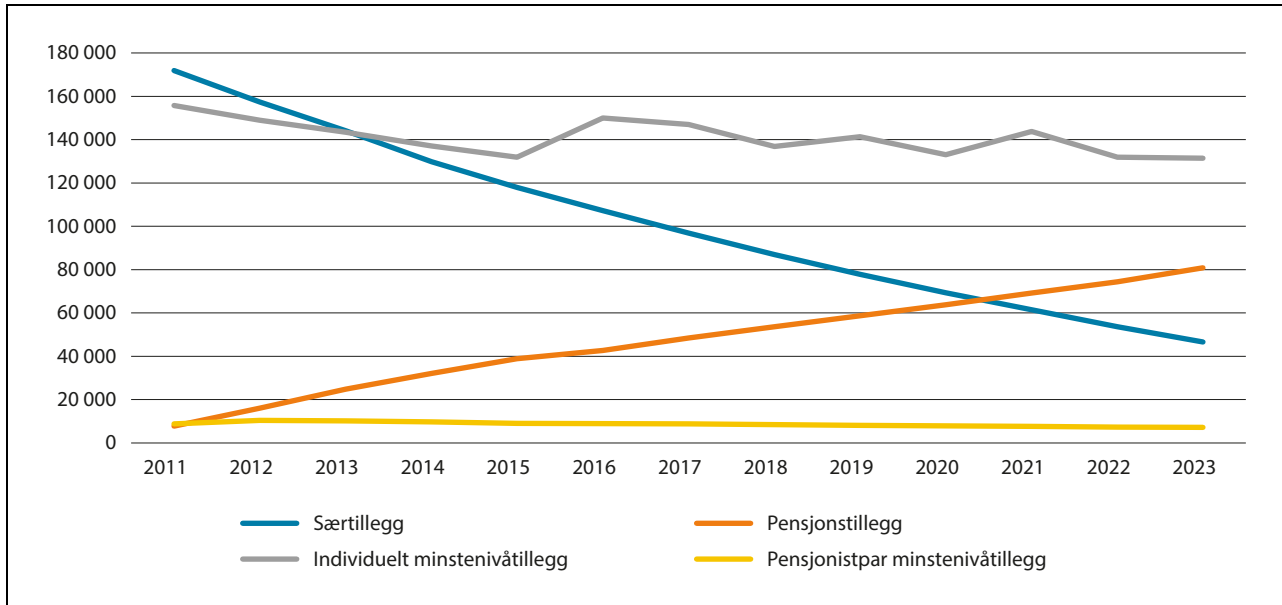
Sært tillegg vert ytt til mottakarar som er fødte i 1943 eller tidlegare, og som er omfatta av den gamle ordninga. Det var 46 604 som fekk dette tilleggga i 2023. Talet på mottakarar av særtillegg har sidan 2011 og fram til utgangen av 2023 gått ned med om lag 70 prosent.

Pensjonstillegg vert gjeve ved førstegongshandsaming av alderspensjonen, avhengig av sivilstatus og eventuell pensjon til ektefelle. I perioden har det vore ein auke i talet på mottakarar, og ved utgangen av 2023 var det 80 799 personar som fekk pensjonstillegg.

Individuelt minstenivåtillegg vert ytt dersom nivået på alderspensjonen fell under minstenivået etter førstegongshandsaminga, til dømes ved regulering av pensjonar eller ved endringar av sats. Utviklinga i talet på mottakarar av individuelt minstenivåtillegg har hatt ei varierende utvikling i perioden, men hovudtrenden er at talet på mottakarar er fallande. Stigningane kan forklarast med hevingane av satsane i 2015, 2016, 2019 og 2021. Individuelt minstenivåtillegg er det tillegget som vert ytt til flest mottakarar av minste pensjonsnivå.

Talet på mottakarar av minstenivåtillegg for pensjonistpar har hatt ein svak nedgang og har elles halde seg stabilt gjennom perioden. Ytinga vert gjeven for å oppfylle garantien om at pensjonistpar samla sett ikkje skal ha ei pensjonsutbetaling under dobbel såkalla ordinær sats.

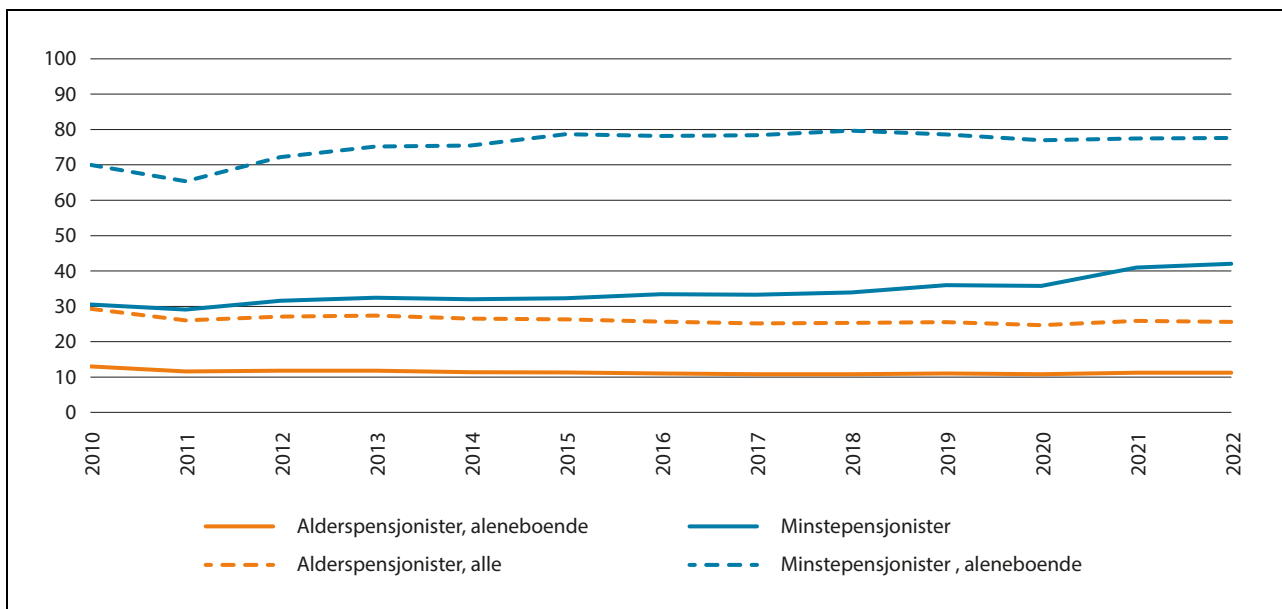
Figur 5.3 viser utviklinga i låginntekt blant alderspensjonistane. Låginntekt er her målt på den såkalla EU-skalaen, der låginntekt er definert som eit beløp som svarer til 60 prosent av medianinntekta til heile befolkninga. Nivået på minstepensjonane har lege under låginntektsgrensa i heile perioden. Når prosentdelen med låginntekt, også blant einslege minstepensjonistar, er lågare

Figur 5.2 Tillegg med utgangspunkt i minste pensjonsnivå. Tal. Desember 2011–2023

Dei aller fleste mottakarane av tillegg inngår som minstepensjonistar i statistikken, men det er nokre unntak. Alderspensionistar som berre får tillegg for pensjonistpar, er ikkje medrekna. Somme mottakarar av pensjonstillegg kan få ein alderspensjon som overstig minstenivået, på grunn av uttakstidspunkt og regulering. I slike tilfelle vert dei ikkje rekna som minstepensjonistar. Ei anna årsak kan vere mottak av AFP i privat sektor, ettersom det er summen av alderspensjon og AFP i privat sektor (utanom kompensasjonstillegg) som avgjer om den einskilde vert rekna som minstepensjonist.

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Figur 5.3 Prosentdel med låginntekt blant alderspensjonistane¹ 2010 til 2022. Prosent

¹ Frå 2021 endra SSB definisjonen av minstepensjonist. Fram til 2020 vart minstepensjonistar definerte som personar som får pensjon på minste pensjonsnivå, eller som får særtillegg eller pensjonstillegg. Frå 2021 er definisjonen i utgangspunktet den same som NAV bruker, men SSB ekskluderer mottakarar som er busett i utlandet og mottakarar på institusjon. Ein må minst vere 67 år for å kunne defineres som minstepensjonist. Berre alderspensjonistar 67 år og eldre er inkludert for å samanlikne same aldersgruppe som minstepensjonistane.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

enn 100, kjem det av at ein del har andre inntekter og/eller overføringar.

Prosentdelen med låginntekt blant alderspensjonistar over 67 år har vore svakt fallande sidan pensjonsreforma. I 2022 var 11,2 prosent av alderspensjonistane over 67 år definerte som å ha låginntekt. Prosentdelen med låginntekt er som venta høgare blant minstepensjonistane enn blant andre alderspensjonistar i same aldersgruppe. 42 prosent av minstepensjonistane er definerte som å ha låginntekt. Statistisk sentralbyrå har frå 2021 endra definisjonen av minstepensjonist. Auka i prosentdelen med låginntekt frå 2020 til 2021 er derfor vanskeleg å tolke. Prosentdelen med låginntekt er klart høgare blant åleinebuande enn blant dei som bur saman med nokon. Dette gjeld pensjonistar generelt, men særleg minstepensjonistane. Blant åleinebuande minstepensjonistar er det omtrent 78 prosent som har låginntekt i 2022. Den tilsvarande prosentdelen med låginntekt for åleinebuande alderspensjonistar var om lag 26 prosent.

Prosentdelen med låginntekt blant minstepensjonistane fall frå 2010 til 2011, men har vore svakt aukande etter 2011. Prosentdelen med låginntekt blant minstepensjonistane fall også i perioden før 2010, særleg i perioden 2006–2010. Dette kjem av at gode trygdeoppgjer og opptrapping av minstepensjonane har gjort at veksten i minstepensjonen har auka meir enn medianinntekta i samfunnet. Prosentdelen med låginntekt for einslege minstepensjonistar auka i perioden 2011–2015, men frå 2015 til 2022 har prosentdelen med låginntekt for einslege minstepensjonistar vore relativt stabil.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

t i l r å r :

Tilråding frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet 7. juni 2024 om regulering av pensjonar i 2024 og inntektstilhøve for pensjonistar blir send Stortinget.

Vedlegg 1

Forskrift 6. mai 2011 nr. 465

Utskrift fra Lovdata - 28.05.2024 07:08

Forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden

Dato	FOR-2011-05-06-465
Departement	Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Avd/dir	Pensjonsavdelingen
Publisert	I 2011 hefte 5
Ikrafttredelse	01.05.2011
Sist endret	FOR-2022-04-01-501
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1997-02-28-19-§1-4, LOV-1997-02-28-19-§19-14, LOV-1997-02-28-19-§20-18
Kunngjort	10.05.2011 kl. 14.40
Rettet	03.05.2021 (tegnsetting i lister tilpasset universell utforming)
Korttittel	Forskrift om beregning av lønnsveksten

Figur 1.1

Utskrift fra Lovdata - 28.05.2024 07:08

Innholdsfortegnelse

Forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden.....	1
Innholdsfortegnelse	2

Figur 1.2

Utskrift fra Lovdata - 28.05.2024 07:08

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 6. mai 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 1-4, § 4-4 femte ledd, § 19-14 og § 20-18. Fremmet av Arbeidsdepartementet.

Endret ved forskrifter 11 mai 2012 nr. 414, 5 des 2014 nr. 1513, 4 sep 2020 nr. 1718, 30 april 2021 nr. 1322, 19 nov 2021 nr. 3225 (med virkning fra 1 mai 2021), 1 april 2022 nr. 501.

Rettelser: 03.05.2021 (tegnsetting i lister tilpasset universell utforming).

§ 1. Virkeområde

Forskriften inneholder nærmere bestemmelser om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved reguleringen av

- a. grunnbeløpet etter folketrygdloven § 1-4 første ledd,
- b. restpensjon etter folketrygdloven § 19-14 første ledd,
- c. pensjon under utbetaling etter folketrygdloven § 19-14 andre ledd,
- d. satsene for minste pensjonsnivå etter folketrygdloven § 19-14 tredje ledd,
- e. pensjonsbeholdning etter folketrygdloven § 20-18 første ledd,
- f. pensjon under utbetaling etter folketrygdloven § 20-18 andre ledd og
- g. satsene for garantipensjon etter folketrygdloven § 20-18 tredje ledd.

§ 2. Lønnsvekst i reguleringsåret og avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste to år

Til grunn for reguleringen legges forventet lønnsutvikling i reguleringsåret, justert for eventuelt avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste to år.

Forventet lønnsutvikling i reguleringsåret settes lik regjeringens anslag for veksten i gjennomsnittlig årslønn for alle sektorer slik det framkommer i revidert nasjonalbudsjett.

Faktisk lønnsutvikling for siste to år settes til veksten i gjennomsnittlig årslønn for lønnstakere under ett ifølge nasjonalregnskapet fra Statistisk sentralbyrå.

Det skal vurderes om det foreligger særlige forhold som har påvirket lønnsutviklingen for enkeltgrupper, og om effekten av dette skal holdes utenfor ved beregningen av lønnsveksten.

0 Endret ved forskrifter 11 mai 2012 nr. 414 (i kraft straks med virkning fra 1 mai 2012), 1 april 2022 nr. 501.

§ 2a. Særskilt om fastsettelse av forventet lønnsutvikling for 2020

Forventet lønnsutvikling for 2020 settes til 1,7 prosent.

0 Tilføyd ved forskrift 4 sep 2020 nr. 1718.

§ 3. Beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved reguleringen

Dersom den faktiske lønnsveksten er høyere eller lavere enn forventet lønnsvekst siste to år (avvik), skal det fastsettes en samlet lønnsvekst for forventet lønnsutvikling, justert for avviket. Ved fastsettelsen av den samlede prosentvise årslønnsveksten (sl) skal det først tas hensyn til avvikene (a1 og a2) i prosentpoeng og deretter til den forventede prosentvise lønnsvekst (f) i inneværende år: $sl = ((1 + a1/100) \times (1 + a2/100) \times (1 + f/100) - 1) \times 100$.

Samlet årslønnsvekst, avvik og forventet lønnsvekst fastsettes i prosent med to desimaler.

Nytt grunnbeløp fra 1. mai settes slik at den prosentvise veksten i det gjennomsnittlige grunnbeløpet fra forrige kalenderår til inneværende kalenderår blir lik samlet årslønnsvekst.

Med lønnsveksten etter § 1 menes den prosentvise økningen i grunnbeløpet fra april til mai i inneværende år som følger av beregningen omtalt ovenfor. Lønnsveksten fastsettes med to desimaler.

0 Endret ved forskrift 11 mai 2012 nr. 414 (i kraft straks med virkning fra 1 mai 2012).

Forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden

Side 3

Utskrift fra Lovdata - 28.05.2024 07:08

§ 3a. Lønnsvekst som skal benyttes ved reguleringen i 2021

Lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av folketrygdens alderspensjon under utbetaling etter § 19-14 andre ledd og § 20-18 andre ledd i 2021, fastsettes slik at pensjonene ved regulering får en vekst tilsvarende det som er nødvendig for at årsveksten blir lik årsveksten i grunnbeløpet. Lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av minsteytelsene etter § 19-14 tredje ledd og § 20-18 tredje ledd i 2021, fastsettes slik at reguleringen fra 1. mai 2021 blir lik reguleringen fra 1. mai 2021 etter første punktum.

Første ledd gjelder også ytelser fra lovfestede offentlige tjenestepensjonsordninger som reguleres med et fast fratrekk med 0,75 prosent. Det samme gjelder ytelser som reguleres med et fast fratrekk med 0,75 prosent etter lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer, lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner, lov om 13. desember 1946 nr. 22 krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner, lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd og forskrift 23. august 2013 nr. 1006 om pensjonsordning for sametingsrepresentanter.

0 Tilføyd ved forskrift 30 april 2021 nr. 1322, endret ved forskrift 19 nov 2021 nr. 3225 (med virkning fra 1 mai 2021).

§ 4. Prisvekst i reguleringsåret og avvik mellom forventet og faktisk prisvekst året før reguleringsåret

Til grunn for reguleringen legges forventet prisvekst i reguleringsåret justert for eventuelle avvik mellom forventet og faktisk prisvekst året før reguleringsåret. Forventet prisvekst settes lik anslaget i konsumprisene slik det framkommer i revidert nasjonalbudsjett. Faktisk prisvekst for året før reguleringsåret settes lik veksten i konsumprisindeksen (KPI) fastsatt av Statistisk sentralbyrå.

0 Tilføyd ved forskrift 1 april 2022 nr. 501.

§ 5. Drøfting med organisasjonene

Før fastsetting av lønnsveksten som skal benyttes i reguleringen av grunnbeløpet og alderspensjonen, skal tallgrunnlaget som beskrevet i § 2 drøftes med pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner. Med pensjonistenes organisasjoner menes organisasjoner som får statstilskudd etter forskrift 31. oktober 2012 nr. 1016 om tilskudd til pensjonistenes organisasjoner.

0 Endret ved forskrifter 5 des 2014 nr. 1513, 1 april 2022 nr. 501 (tidligere § 4).

§ 6. Ikraftsetting

Forskriften trer i kraft 1. mai 2011.

0 Endret ved forskrift 1 april 2022 nr. 501 (tidligere § 5).

Vedlegg 2**Forskrift 24. mai 2024 nr. 815**

Utskrift fra Lovdata - 28.05.2024 06:58

Forskrift om grunnbeløp, reguleringsfaktorer, satser for minste pensjonsnivå og satser for garantipensjon i folketrygden fra 1. mai 2024 og virkningstidspunkt for regulering av kravet til minsteinntekt for rett til ytelser etter folketrygdloven kapitlene 4, 8, 9 og 14

Dato	FOR-2024-05-24-815
Departement	Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Avd/dir	Pensjonsavdelingen
Ikrafttredelse	24.05.2024, med virkning fra 01.05.2024
Endrer	FOR-2023-05-26-738
Hjemmel	LOV-1997-02-28-19-§1-4, LOV-1997-02-28-19-§19-14, LOV-1997-02-28-19-§20-18
Kunngjort	24.05.2024 kl. 14.40

Forskrift om grunnbeløp, reguleringsfaktorer, satser for minste pensjonsnivå og satser for garantipensjon i folketrygden fra 1. mai 2024 og ...

Side 1

Figur 2.1

Utskrift fra Lovdata - 28.05.2024 06:58

Innholdsfortegnelse

Forskrift om grunnbeløp, reguleringsfaktorer, satser for minste pensjonsnivå og satser for garantipensjon i folketrygden fra 1. mai 2024 og virkningstidspunkt for regulering av kravet til minsteinntekt for rett til ytelser etter folketrygdloven kapitlene 4, 8, 9 og 14.....	1
Innholdsfortegnelse	2

Forskrift om grunnbeløp, reguleringsfaktorer, satser for minste pensjonsnivå og satser for garantipensjon i folketrygden fra 1. mai 2024 og ...

Side 2

Figur 2.2

Utskrift fra Lovdata - 28.05.2024 06:58

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 24. mai 2024 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 1-4 andre og fjerde ledd, § 19-14 åttende ledd og § 20-18 åttende ledd. Fremmet av Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

§ 1.

Grunnbeløpet i folketrygden fastsettes til 124 028 kroner.

§ 2.

Reguleringsfaktoren etter § 19-14 første ledd (lønnveksten) settes til 4,56 prosent. Reguleringsfaktoren etter § 19-14 andre ledd settes til 2,76 prosent.

§ 3.

Fra 1. mai 2024 fastsettes satsene for minste pensjonsnivå etter folketrygdloven § 19-8 tredje til sjette ledd slik:

1. Lav sats etter tredje ledd fastsettes til 192 984 kroner
2. Ordinær sats etter fjerde ledd fastsettes til 223 358 kroner
3. Høy sats etter femte ledd fastsettes til 235 039 kroner
4. Særskilt sats etter sjette ledd bokstav a fastsettes til 264 134 kroner
5. Særskilt sats etter sjette ledd bokstav b fastsettes til 365 847 kroner

§ 4.

Reguleringsfaktoren etter § 20-18 første ledd (lønnveksten) settes til 4,56 prosent. Reguleringsfaktoren etter § 20-18 andre ledd settes til 2,76 prosent.

§ 5.

Satsene for garantipensjon etter folketrygdloven § 20-9 fastsettes til 216 226 kroner for ordinær sats og til 233 746 kroner for høy sats.

§ 6.

Virkningstidspunktet for regulering av kravet til minsteinntekt for rett til ytelser etter folketrygdloven kapitlene 4, 8, 9 og 14 settes til 3. juni 2024.

§ 7.

Forskriften trer i kraft straks og med virkning fra 1. mai 2024. Fra samme tid oppheves forskrift 26. mai 2023 nr. 738 om grunnbeløp, reguleringsfaktorer, satser for minste pensjonsnivå og satser for garantipensjon i folketrygden fra 1. mai 2023 og virkningstidspunkt for regulering av kravet til minsteinntekt for rett til ytelser etter folketrygdloven kapitlene 4, 8, 9 og 14.

Forskrift om grunnbeløp, reguleringsfaktorer, satser for minste pensjonsnivå og satser for garantipensjon i folketrygden fra 1. mai 2024 og ...

Side 3

Figur 2.3

Vedlegg 3**Avtale mellom regjeringa og organisasjonane
av 20. juni 2022**

**Avtale mellom
regjeringen
og
pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner
om regulering av folketrygdens grunnbeløp og pensjoner**

1. Formål

Folketrygdens grunnbeløp og pensjoner skal i henhold til folketrygdloven §§ 1-4, 19-14 og 20-18 være gjenstand for årlig regulering. I tråd med forskrift 6. mai 2011 nr. 465 om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden, fastsatt ved kongelig resolusjon, skal det tallgrunnlaget som benyttes ved reguleringen drøftes med pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner.

Formålet med denne avtalen er så langt det er mulig å sikre en felles forståelse mellom de undertegnede partene, av de forutsetninger som skal legges til grunn for reguleringen. Det skal også vurderes om det foreligger særlige forhold som det eventuelt skal tas hensyn til.

2. Representasjon

Drøftingen av det aktuelle tallgrunnlaget skal skje i møter mellom avtalepartene.

Organisasjonene kan stille slik representasjon:

▪ Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet)	inntil 10 deltakere
▪ Senior Norge	inntil 2 deltakere
▪ Forsvarets seniorforbund	inntil 2 deltakere
▪ Landsforbundet for offentlige pensjonister	inntil 2 deltakere
▪ Funksjonshemmedes fellesorganisasjon	inntil 4 deltakere
▪ Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner	inntil 2 deltakere
▪ Landsorganisasjonen i Norge	inntil 2 deltakere
▪ Unio	inntil 2 deltakere
▪ Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund	inntil 2 deltakere
▪ Akademikerne	inntil 2 deltakere

Organisasjonene kan i tillegg stille med rådgivere. Arbeids- og inkluderingsministeren leder møtene på vegne av regjeringen.

3. Gjennomføring

I forkant av de årlige reguleringene gjennomgår organisasjonene og embetsverket i Arbeids- og sosialdepartementet rapporten "Om grunnlaget for inntektsoppgjørene" fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), der blant annet gjennomsnittlig årslønnsvekst for lønnstakere under ett, samt prisvekst for foregående år, er gjengitt.

De årlige drøftingene gjennomføres i mai måned, etter at revidert nasjonalbudsjett er lagt fram, der regjeringens anslag for gjennomsnittlig årslønnsvekst for alle sektorer i inneværende år, samt anslått prisvekst, framkommer. Det avholdes to møter. På første møte legger organisasjonene fram sine forslag, og partene tar opp eventuelle særlige forhold som det eventuelt skal tas hensyn til. På det andre møtet drøftes tallgrunnlaget, herunder om det skal tas hensyn til særlige forhold som eventuelt ble tatt opp i første møte.

Det føres protokoll fra møtene mellom avtalepartene. Protokollen skal følge sakens dokumenter til Stortinget.

Figur 3.1

4. Ikrafttredelse og oppsigelse mv.

Denne avtalen trer i kraft straks og gjelder til og med 20. juni 2023 og videre for ett år om gangen hvis ikke en av partene sier den opp med minst tre måneders varsel. Fra samme tid opphører avtale datert 28. november 2014.

Oslo, 20. juni 2022

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Pensjonistforbundet

Senior Norge

Forsvarets seniorforbund

Landsforbundet for offentlig pensjonister

Funksjonshemmedes felleorganisasjon

Sammarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner

Landsorganisasjonen i Norge

Unio

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Akademikerne

Figur 3.2

Vedlegg 4

Protokoll frå møte 8. april 2024

PROTOKOLL

fra møtet 8. april 2024 mellom representanter for staten ved Arbeids- og inkluderingsdepartementet og representanter for Pensjonistforbundet, Forsvarets seniorforbund, Senior Norge, Landsforbundet for offentlige pensjonister, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner, Landsorganisasjonen i Norge, Unio, Yrkesorganisasjonenes sentralforbund og Akademikerne hvor rapporten ”Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2024” av 22. mars 2024 fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene ble gjennomgått.

Følgende var til stede på møtet:

Pensjonistforbundet
Sindre Farstad

Forsvarets seniorforbund (FSF)
Per Anders Volden

Senior Norge
Rune Andersen

Landsforbundet for offentlige pensjonister (LOP)
Rannveig Bærheim
Wenche Sandlie

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO)
Grete Crowo

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO)
Gyda Ullmeier
Janne Skei

LO
Øystein Nilsen

Akademikerne
Tom Erik Aabø

Figur 4.1

Det følger av regjeringens avtale med pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner at i forkant at de årlige drøftingsmøtene om trygdeoppgjøret skal organisasjonene og embetsverket i AID gjennomgå rapporten «Om grunnlaget for inntektsoppgjørene» fra TBU, hvor blant annet gjennomsnittlig årslønnsvekst for arbeidstakere under ett, samt prisvekst for foregående år er gjengitt. Siktemålet med dette er å oppnå en enighet om de forutsetningene som skal legges til grunn i drøftingsmøtene om trygdeoppgjøret i mai.

Av forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved den årlige regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden (forskrift 6. mai 2011 nr. 465) følger det at man skal ta utgangspunkt i den lønns- og prisveksten (konsumprisveksten) som legges til grunn i RNB.

RNB legges fram 14. mai. Hvilken lønns- og prisvekst man skal legge til grunn i trygdeoppgjøret 2024, er derfor ennå ikke kjent.

Av forskriften følger det videre at det skal skje en eventuell korrigerings for den lønns- og prisveksten som har vært forut for reguleringsåret. For lønnsvekstens del skal det korrigeres for eventuelt avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling de to årene forut for reguleringsåret, mens det for prisveksten skal justeres for et eventuelt avvik mellom forventet og faktisk prisvekst året før reguleringsåret.

I trygdeoppgjøret for 2023 ble det lagt til grunn en forventet årslønnsvekst fra 2022 til 2023 på 5,25 prosent, og en forventet årslønnsvekst fra 2021 til 2022 på 4,3 prosent.

TBUs rapport tabell 2.1 (s. 28) viser at den faktiske lønnsveksten fra 2022 til 2023 og 2021 til 2022 ble henholdsvis 5,2 prosent og 4,3 prosent. Det foreligger altså et avvik på -0,05 prosentpoeng for 2023 som det må tas hensyn til i år. Det foreligger ikke noe avvik for 2022, og det skal da ikke korrigeres noe for 2022.

Av forskriften følger det videre at det skal vurderes om det foreligger særlige forhold som har påvirket lønnsutviklingen for enkeltgrupper, og om effekten av dette skal holdes utenfor ved beregningen av lønnsveksten. Det foreligger ingen særlige forhold som skal hensyntas.

I trygdeoppgjøret for 2023 ble det lagt til grunn en prisvekst på 5,4 prosent.

TBUs rapport tabell 3.1 (s. 53) viser at den faktiske prisveksten i 2023 ble 5,5 prosent. Det foreligger da et avvik i prisveksten for 2023 på -0,1 prosentpoeng, som det skal korrigeres for i årets oppgjør.

Ovennevnte tall vil ligge til grunn for drøftingene om det tallgrunnlaget som skal legges til grunn ved trygdeoppgjøret 2024.

Figur 4.2

Oslo, 8. april 2024

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Sindre Farstad
Pensjonistforbundet

Per Anders Volden
Forsvarets seniorforbund (FSF)

Rune Andersen
Senior Norge

Rannveig Bærheim og Wenche Sandlie
Landsforbundet for offentlige pensjonister (LOP)

Grete Crowo
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO)

Gyda Ullmeier og Janne Skei
Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO)

Øystein Nilsen
LO

Tom Erik Aabø
Akademikerne

Biørn Bogstad
Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Figur 4.3

Vedlegg 5

**Protokoll frå møtene
16. og 23. mai 2024**

Protokoll fra møtene 16. og 23. mai 2024**mellom****Regjeringen****og****Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet) Senior Norge, Forsvarets seniorforbund, Landsforbundet for offentlige pensjonister, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO-samarbeidet), Landsorganisasjonen i Norge, Unio, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund og Akademikerne om tallgrunnlaget for regulering av grunnbeløpet og pensjoner i folketrygden fra 1. mai 2024**

Følgende har vært til stede på ett eller flere av møtene:

Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet): Jan Davidsen, Helga Hjetland, Bjørn Egeli, Inger-Marie Stokker, Jørund Hassel, Knut Trond Knudsen, Gerd Eva Volden, Berly Lund Grønning, Arne Halaas, Bjørn Karin Bjåland Buttedahl, Eyvind Frilseth, Solveig Jenssveen, Trond H. Nedrebø, Sindre Farstad, Kjell Sture Bjørvig, Bjørg Vatnedalen, Michael John Tung, Jan Bekkevold, Anne Sørli-Johansen, Tove Britt Tidemann Andreassen, Øystein Nesje, Finn Egil Elster

Senior Norge: Jon Rogstad, Rune Andersen og Stig Klingstedt

Forsvarets seniorforbund: Jan Erik Thoresen og Per Anders Volden

Landsforbundet for offentlige pensjonister: Rannveig Bærheim og Kari Kjenndalen

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon: Eva Buschmann, Lilly Ann Elvestad og Grete Crowo

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner: Janne Skei, Tom Tvedt og Gyda Nullmeyer

Landsorganisasjonen i Norge: Julie Lødrup, Ragnar Bøe Elgsaas og Øystein Nilsen.

Unio: Erik Orskaug og Endre Lien

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund: Merete Onshus og Ørnulf Kastet

Akademikerne: Tom Erik Aabø

Arbeids- og inkluderingsdepartementet: statsråd Tonje Brenna, Ellen Bakken, Biørn Bogstad og Tone Maanum Ruud

Finansdepartementet: Kaja Dørum Haug

Arbeids- og velferdsdirektoratet: Atle Fremming Bjørnstad

Krav fra Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet) og Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO-samarbeidet)

Pensjonistforbundet, SAKO-samarbeidet: Fagforbundet, Telepensjonistene, Statens Vegvesens pensjonistforbund, kontaktutvalget LO-Stat, Politiets pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes forbund, Postens Pensjonistforbund) og SAFO-samarbeidet: Norges Handikapforbund, Norsk Forbund for Utviklingshemmede og Foreningen Norges Døvblinde, heretter kalt organisasjonene, representerer til sammen 290 000 medlemmer, og leverer med dette krav til trygdeoppgjøret 2024.

Trygdeoppgjøret mangler en sosial profil – Stortinget må ta ansvar

Trygdeoppgjøret skiller seg ut ved at det gis likt prosentvist tillegg til alle pensjonister, og alle uføre, uavhengig av nivået på pensjonen eller trygden. Tidligere hadde minstepensjonister en noe mer gunstig regulering enn øvrige pensjonister, men fra 2022 er det lik regulering, og det tas ingen hensyn til de svakestes økonomiske situasjon. I de øvrige inntektsoppgjørene for lønnstakere er det derimot utstrakt bruk av lavlønns tillegg og kronetillegg, som sikrer en mer sosial utvikling.

Vårt primære mål er at reguleringen av løpende pensjon og uføretrygd skal være gjenstand for reelle forhandlinger med en ramme om lag lik lønnsveksten. Det muliggjør omfordeling innenfor en noe større ramme enn den vi har i dag. Vi erkjenner imidlertid at stortingsflertallet i forbindelse med pensjonsforliket har lagt til grunn at reguleringen av løpende pensjon skal gjøres med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten.

Dersom inntektsutviklingen for pensjonister skal gis en solidarisk form er det avgjørende at Stortinget tar øvrige grep gjennom statsbudsjettet og revidert budsjett. Vi viser til at Arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna har understreket at Stortinget fremdeles står fritt til å fatte vedtak om ekstraordinære økninger til pensjonistene og de trygdede over statsbudsjettet. Denne muligheten må benyttes.

Vi viser til TBU-rapporten, *Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2024*, NOU 2024: 6, tabell 10.5. Her fremkommer det at den ordinære pensjonsreguleringen de siste 10 årene (2014-2023) ikke har vært tilstrekkelig til å opprettholde pensjonistenes kjøpekraft. Reguleringen av løpende pensjon har vært 2,7 prosent i gjennomsnitt, mens prisveksten (KPI) har i gjennomsnitt vært på 3,0 prosent i samme periode.

Vi minner også om at pensjonister og uføre har lavere inntekter enn lønnstakere. Som regel er pensjon og trygd ikke mer enn om lag to tredeler av tidligere lønn, og for mange er det enda mindre.

Et effektivt virkemiddel er å gi kronetillegg som kommer i tillegg til den ordinære oppreguleringen. Det kan øremerkes til utvalgte grupper av pensjonister og trygdede, for eksempel de med lav og middels inntekt, slik lavlønns tillegg fungerer i lønnsoppgjørene. Kronetillegg kan bidra til å differensiere økningen i pensjonene, og gi de med svakest økonomi bedre evne til å håndtere de økonomiske utfordringene som har fulgt av den høye prisstigningen de siste årene. Det er spesielt viktig at de med lav inntekt får den

nødvendige økningen av sin pensjon. Det vil bidra til å redusere fattigdom og sosial ulikhet blant pensjonistene.

I frontfagsoppgjøret i 2024 ble det enighet om et generelt tillegg til alle på 7 kroner per time, samt lavlønns tillegg på 3,50 kroner. Samlet gir det en økning på minst 10,50 kroner per time. Med 1950 arbeidstimer i året utgjør det 20 475 kroner. I kommuneoppgjøret ble de ansatte sikret et tillegg på minst 22 000 kroner.

Til sammenligning vil de fleste pensjonister med 2,76 prosent økning fra 1. mai i årets oppgjør få betydelig færre kroner enn minsteøkningene for lønnstakere. Dette tilsvarer:

Årlig pensjon	2,76 prosent økt pensjon i kroner (12-månederseffekt)
200 000	5 520 kroner
250 000	6 900 kroner
300 000	8 280 kroner
350 000	9 660 kroner
400 000	11 040 kroner
450 000	12 420 kroner
500 000	13 800 kroner

Om lag halvparten av pensjonistene har i dag en inntekt som er lavere enn 400 000 kroner i året.

Vi krever et ekstraordinært tillegg til pensjonister og uføre finansiert over statsbudsjettet. Oppreguleringen for personer med lavlønns tillegg i frontfagsoppgjøret tilsvarer 20 475 kroner i året. Pensjonister bør få minst to tredeler av dette, noe som gir en minsteøkning på 13 650 kroner i økt årlig pensjon.

Uføre får en inntektsutvikling som er på linje med lønnsveksten, men det er heller ikke her noen profil som ivaretar de med lavest inntekt. For uføre bør det derfor sikres en minimumsøkning tilsvarende lavtlønnsprofilen i frontfaget på 20 475 kroner.

Innfør etterlattepensjon og oppreguler gjenlevendetillegget

Gjenlevendetillegget skal fra og med årets trygdeoppgjør ikke lenger øke på lik linje med resten av pensjonen. Denne innstramningen er svært urimelig. Det forverrer en allerede negativ realinntektsutvikling for en sårbar gruppe enslige pensjonister. Det er nærmest uforståelig at velferdsstaten kniper inn på pensjonsreguleringen for enker og enkemenn, samtidig som pensjonsfondet når stadig nye høyder. **Vi krever vi at gjenlevendetillegget oppreguleres på lik linje med øvrig pensjon.**

Videre krever vi at det innføres en etterlattepensjonsordning for alderspensjonister født i årskullene omfattet av pensjonsopptjening etter nytt regelverk. Det må være en felles etterlattepensjonsordning i folketrygden som bidrar til å redusere inntektsfallet som oppstår når den ene i et parforhold dør. Dette har alltid vært en del av det kollektive sikkerhetsnettet gjennom folketrygden, og vi mener det er svært uheldig å overlate dette forsikringsansvaret til tjenstepensjonsleverandører eller andre private aktører. Dersom etterlattepensjon for alderspensjonister ikke er del av folketrygden vil det ramme skjevt, og gi økte forskjeller.

Løft de laveste pensjonene

Ingen bør leve av en alderspensjon fra folketrygden som er lavere enn fattigdomsgrensen etter EU-definisjonen (EU60). Et minstenivå som overstiger fattigdomsgrensen er nødvendig for å utjevne inntektsforskjeller blant pensjonistene, redusere fattigdom og gi økt livskvalitet.

Pensjonister yter frivillig arbeid for titalls milliarder kroner hvert eneste år. Det er verdifullt for samfunnet, og samtidig er det helsefremmende for dem som engasjerer seg og bidrar på en meningsfull måte. Vi tror en forutsetning for å bidra i frivilligheten er at økonomiske bekymringer ikke tynger i hverdagen. Et løft av de laveste pensjonene kan derfor lede til mer frivillighet, og bedre fysisk og mental helse. Vi mener at å inngå forpliktende folkehelseavtaler vil være en god måte å organisere det frivillige arbeidet på.

Vi ser med stor bekymring på den økende fattigdomsproblematikken i Norge, som er forsterket av den kraftigste prisveksten på flere tiår. Det er uverdige at noen må leve med en så lav inntekt at de ikke har råd til varer og tjenester som resten av samfunnet tar for gitt. **Vi krever at de som har minst må løftes opp til et inntektsnivå over fattigdomsgrensen (EU60).**

Vi anslår fattigdomsgrensen etter EU60 til 297 350 kroner for enslige, og 223 050 kroner for samboende per 1. mai 2024. Samtidig anslås minste alderspensjonsnivå til 264 134 kroner for enslige, og 192 984 kroner for samboende med lav sats. Det vil si om lag 33 000 kroner under fattigdomsgrensen for enslige, og 30 000 kroner for samboende.

Minstesatsene for enslige uføretrygdede ligger også betydelig under EUs fattigdomsgrense, når skatten er trukket fra. Nettoinntekten for enslige uføre med minstesats i folketrygden er i 2024 anslått til 253 331 kroner, hele 44 000 kroner under fattigdomsgrensen. Mens for samboende uføre er nettoinntekten anslått til 236 822 kroner, som ligger noe over fattigdomsgrensen.

De som blir i uføre i lav alder har lav livsløpsinntekt som følge av redusert eller ingen yrkesaktivitet. Mange har i tillegg store ekstrakostnader som følge av sin funksjonsnedsettelse.

Når minstepensjonen og minsteytelsen for uføre øker, er det viktig at det ikke gir reduksjon av andre ytelser. Vi ber om at det tas hensyn slik at bostøttemottakere ikke får lavere bostøtte når minstepensjonen øker. Bostøtteordningen gir allerede begrenset dekning for de som sliter på boligmarkedet. Personer med funksjonsnedsettelse har i

mange tilfeller behov for tilrettelagte leiligheter og ekstra varme. Dette fanges ikke godt nok opp av dagens bostøtteordning.

Lavere skatt for pensjonister

Vi krever at pensjonister får lavere skatt. Regjeringen har de seneste årene redusert skatten for lønnstakere, men ikke for pensjonister. For eksempel har trygdeavgiften for lønnsinntekt blitt redusert fra 8,2 prosent i 2021 til 7,8 prosent i 2024, mens for pensjonister har den vært uendret på 5,1 prosent. Regjeringen lovet i Hurdalsplattformen å gjøre skattesystemet mer sosialt omfordelende ved at de med inntekter under 750 000 kroner skulle få redusert inntektsskatt, mens de skulle øke skatten for andre. Dette har i liten grad kommet pensjonistene til gode.

En lønnstaker med 500 000 kroner i lønnsinntekt i 2021 betalte 25,4 prosent i skatt. Med gjennomsnittlig lønnsvekst til og med 2024, vil årslønnen ha økt til 577 000 kroner i 2024, og nå utgjør skatten 24,7 prosent skatt. Altså lavere skatt enn for 3 år siden.

En pensjonist med 335 000 kroner i pensjon i 2021 betalte 15,0 prosent skatt. I 2024 har pensjonen økt til 390 000 kroner, og det må betales 15,5 prosent skatt.

For lønnstakere er altså skatten redusert, mens for en pensjonist med 2/3 av inntekten til lønnstakeren har andelen som betales i inntektsskatt økt i samme periode.

Det er også viktig at fribeløpet for skatt på alderspensjon økes, slik at man opprettholder prinsippet om at personer som kun mottar minstepensjon slipper å betale skatt på inntekten. Økt pensjon må heller ikke spises opp av økte kommunale utgifter på nødvendige helse- og omsorgstjenester. Vi ber også om at mottakere av offentlig tjenestepensjon ikke får samordnet bort sine tjenestepensjoner når det gis ekstraordinære kronetillegg i folketrygden. Uten å ta slike hensyn vil mange minstepensjonister og uføretrygdede med lav inntekt, oppleve at det gis med den ene hånden – og tas med den andre. Da får ikke målgruppen den reelle økningen de trenger.

Økt bunnfradrag for formuesskatt

Tall fra SSB viser at så mye som 1 av 3 pensjonister i dag betaler formuesskatt. Det er for mange en belastning, da mye av formuen ligger i boligens verdi, og ikke er likvide midler. Samtidig er det en utfordring for samboere og ektefeller at bunnfradraget i husholdningen halveres når den ene i forholdet dør. Dette virker som en «negativ» etterlattepensjon – ved at formuesskatten øker når den ene dør og man sitter alene igjen med større formuesskatt enn før. Dette kommer i tillegg til andre utgifter som man tidligere kunne dele på to som nå må dekkes alene. Vi mener dette bør løses, for eksempel ved at man får beholde husholdningens tidligere samlede bunnfradrag.

Uføres alderspensjon må skjermes mot levealdersjusteringen

Vi viser til enigheten i pensjonsforliket om å skjerme årskullene født i 1954 – 1962 mot deler av levealdersjusteringen, på linje med hva som ble gitt for årskullet født i 1953. Vi

krever at personer som allerede har nådd pensjonsalder og tilhører årskullene 1954 – 1962, får etterbetalt skjermingstillegget for perioden som har gått siden de ble alderspensjonister. Det er urimelig hvis enkelte årskull skal tape på at en gjeninnføring av skjerming har tatt lang tid.

Krav fra Unio, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Landsorganisasjonen i Norge, Akademikerne, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Forsvarets seniorforbund, Landsforbundet for offentlige pensjonister og Senior Norge

Organisasjonene Unio, FFO, LO, Akademikerne, YS, Forsvarets seniorforbund, Senior Norge og LOP legger til grunn at grunnbeløpet for 2024 etterreguleres med -0,05 pst som er avviket mellom anslått lønnsvekst i 2023 i fjorårets trygdeoppgjør og nasjonalregnskapets siste anslag på lønnsveksten i 2023.

Organisasjonene legger videre til grunn at reguleringen av løpende pensjoner i 2024 skal gjennomføres med halvparten av lønnsveksten og halvparten av prisveksten og etterreguleres med for avvik i 2023. I tillegg til avviket for lønnsveksten i 2023 ble prisveksten anslått 0,1 pst for lavt i oppgjøret i 2023.

Organisasjonene krever derfor at det i trygdedrøftingene for 2024 skal tas hensyn til et avvik i lønnsveksten i 2023 på -0,05 pst og et avvik i prisveksten på 0,1 pst.

Tallgrunnlaget for reguleringen av grunnbeløpet og pensjoner 1. mai 2024

Trygdeoppgjøret 2023 er gjennomført i henhold til gjeldende regler for regulering av grunnbeløpet og pensjoner, jf. forskrift 6. mai 2011 nr. 465 om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden, jf. folketrygdloven §§ 1-4, 19-14 og 20-18.

Etter møter 16. og 23. mai 2024 legges følgende til grunn for reguleringen av grunnbeløpet og pensjoner i folketrygden fra 1. mai 2024:

- forventet lønnsvekst for 2024 er 5,2 prosent.
- lønnsvekst for 2023 er anslått til 5,25 prosent, slik at det foreligger et negativt avvik på 0,05 prosentpoeng ett år tilbake i tid som skal hensyntas.
- faktisk lønnsvekst for 2022 er 4,3 prosent, slik at det ikke foreligger noe avvik to år tilbake i tid.
- forventet prisvekst i 2024 er 3,9 prosent.
- I trygdeoppgjøret for 2023 ble det lagt til grunn en prisvekst på 5,4 prosent. Den faktiske prisveksten i 2023 ble 5,5 prosent. Det foreligger da et avvik i prisveksten for 2023 på 0,1 prosentpoeng, som det skal korrigeres for i årets oppgjør.

* * *

Protokolltilførsel fra Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet) og Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO-samarbeidet):

Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet) og SAFO er skuffet over at regjeringen ikke tar hensyn til kravene vi stilte til trygdeoppgjøret, blant annet kravet om å gi oppgjøret en sosial profil i tråd med resultatet i lønnsoppgjørene, ved å gi noe ekstra til de med lav og middels pensjon eller trygd.

For fremtiden ber vi om at de deltakende organisasjonene gjør rede for hvilke medlemmer de representerer og hvilke fullmakter de har når de deltar i trygdedrøftingene.

* * *

Oslo, 23. mai 2024

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Jan Davidsen

Pensjonistforbundet

Jon Rogstad

Senior Norge

Jan Erik Thoresen

Forsvarets seniorforbund

Rannveig Bærheim

Landsforbundet for offentlige
pensjonister

Eva Buschmann

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Janne Skei

Samarbeidsforumet av
funksjonshemmedes organisasjoner

Erik Orskaug

Unio

Øysteins Nilsen

Landsorganisasjonen i Norge

Tom Erik Aabø

Akademikerne

Merete Onshus

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Tonje Brenna

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Vedlegg 6**Tabellar**

Tabell 6.1 Oversikt over grunnbeløpet i folketrygda frå 1967

Frå	Storleiken på grunnbeløpet		Gjennomsnittleg årleg grunnbeløp	
	Pr. år kr	Pr. md. kr	År	Beløp kr
1.01.1967	5 400	450	1967	5 400
1.01.1968	5 900	492	1968	5 900
1.01.1969	6 400	533	1969	6 400
1.01.1970	6 800	567	1970	6 800
1.01.1971	7 200	600		
1.05.1971	7 500	625	1971	7 400
1.01.1972	7 900	658	1972	7 900
1.01.1973	8 500	708	1973	8 500
1.01.1974	9 200	767		
1.05.1974	9 700	808	1974	9 533
1.01.1975	10 400	867		
1.05.1975	11 000	917	1975	10 800
1.01.1976	11 800	983		
1.05.1976	12 100	1 008	1976	12 000
1.01.1977	13 100	1 092		
1.05.1977	13 400	1 117		
1.12.1977	14 400	1 200	1977	13 383
1.07.1978	14 700	1 225	1978	14 550
1.01.1979	15 200	1 267	1979	15 200
1.01.1980	16 100	1 342		
1.05.1980	16 900	1 408	1980	16 633
1.01.1981	17 400	1 450		
1.05.1981	19 100	1 592		
1.10.1981	19 600	1 633	1981	18 658
1.05.1982	21 200	1 767	1982	20 667
1.01.1983	21 800	1 817		
1.05.1983	22 600	1 883	1983	22 333
1.05.1984	24 200	2 017	1984	23 667
1.05.1985	25 900	2 158	1985	25 333
1.01.1986	26 300	2 192		
1.05.1986	28 000	2 333	1986	27 433
1.05.1987	29 900	2 492	1987	29 267

Tabell 6.1 Oversikt over grunnbeløpet i folketrygda frå 1967

Frå	Storleiken på grunnbeløpet		Gjennomsnittleg årleg grunnbeløp	
	Pr. år kr	Pr. md. kr	År	Beløp kr
1.01.1988	30 400	2 533		
1.04.1988	31 000	2 583	1988	30 850
1.04.1989	32 700	2 725	1989	32 275
1.05.1990	34 000	2 833		
1.12.1990	34 100	2 842	1990	33 575
1.05.1991	35 500	2 958	1991	35 033
1.05.1992	36 500	3 042	1992	36 167
1.05.1993	37 300	3 108	1993	37 033
1.05.1994	38 080	3 173	1994	37 820
1.05.1995	39 230	3 269	1995	38 847
1.05.1996	41 000	3 417	1996	40 410
1.05.1997	42 500	3 542	1997	42 000
1.05.1998	45 370	3 781	1998	44 413
1.05.1999	46 950	3 913	1999	46 423
1.05.2000	49 090	4 091	2000	48 377
1.05.2001	51 360	4 280	2001	50 603
1.05.2002	54 170	4 514	2002	53 233
1.05.2003	56 861	4 738	2003	55 964
1.05.2004	58 778	4 898	2004	58 139
1.05.2005	60 699	5 058	2005	60 059
1.05.2006	62 892	5 241	2006	62 161
1.05.2007	66 812	5 568	2007	65 505
1.05.2008	70 256	5 855	2008	69 108
1.05.2009	72 881	6 073	2009	72 006
1.05.2010	75 641	6 303	2010	74 721
1.05.2011	79 216	6 601	2011	78 024
1.05.2012	82 122	6 844	2012	81 153
1.05.2013	85 245	7 104	2013	84 204
1.05.2014	88 370	7 364	2014	87 328
1.05.2015	90 068	7 506	2015	89 502
1.05.2016	92 576	7 715	2016	91 740
1.05.2017	93 634	7 803	2017	93 281
1.05.2018	96 883	8 074	2018	95 800
1.05.2019	99 858	8 322	2019	98 866
1.05.2020	101 351	8 446	2020	100 853
1.05.2021	106 399	8 867	2021	104 716
1.05.2022	111 477	9 290	2022	109 784
1.05.2023	118 620	9 885	2023	116 239
01.05.2024	124 028	10 336	2024	122 225

Tabell 6.2 Utviklinga av minstesatsen i folketrygda for alderspensjonistar, uføretrygd og unge uføre i perioden 1.05.1992–30.04.2025 i kroner

	Minste pensjonsnivå				
	Alderspensjonist		Uføretrygd		Enslege unge uføre Pr. år
	Einslege Pr. år	Ektepar Pr. år	Einslege Pr. år	Ektepar Pr. år	
1.05.92–30.04.93	58 583	94 752	58 583	94 752	87 096
1.05.93–31.12.93	59 868	96 816	59 868	96 816	88 992
1.01.94–30.04.94	59 868	101 088 ¹	59 868	101 088 ¹	88 991
1.05.94–31.12.94	61 116	103 200	61 116	103 200	90 852
1.01.95–30.04.95 ²	61 512	103 992	61 512	103 992	90 852
1.05.95–30.04.96	63 372	107 136	63 372	107 136	93 600
1.05.96–30.04.97	66 240	111 984	66 240	111 984	97 836
1.05.97–30.04.98 ³	69 360	117 456	69 360	117 456	101 412
1.05.98–30.04.99 ⁴	81 360	140 040	81 360	140 040	108 252
1.05.99–30.04.00	84 204	144 912	84 204	144 912	112 032
1.05.00–30.04.01	88 032	151 512	88 032	151 512	117 132
1.05.01–30.04.02	92 100	158 520	92 100	158 520	122 544
1.05.02–30.04.03	97 140	167 208	97 140	167 208	129 252
1.05.03–30.04.04	101 964	181 200 ⁵	101 964	181 200 ⁵	135 660
1.05.04–30.04.05	105 408	190 248 ⁶	105 408	190 248 ⁶	140 244
1.05.05–30.04.06	108 852	199 512 ⁷	108 852	199 512 ⁷	144 828
1.05.06–30.04.07	112 788	206 712	112 788	206 712	150 060
1.05.07–30.04.08	119 820	219 600	119 820	219 600	159 420
1.05.08–30.04.09 ⁸	136 296	251 496	136 296	251 496	173 532 ⁹
1.05.09–30.04.10 ¹⁰	143 568	265 272	143 568	265 272	180 012
1.05.10–30.04.11 ¹¹	151 272	279 864	151 272	279 864	186 828
1.05.11–30.04.12 ¹²	157 639	291 644	158 424	293 088	195 660
1.05.12–30.04.13	162 615	300 850	164 256	303 864	202 848
1.05.13–30.04.14	167 963	310 744	170 496	315 408	210 564
1.05.14–31.12.14	173 274	320 570	176 736	326 976	218 268
1.01.15–30.04.15 ¹³	173 274	320 570	219 158	402 968	257 157
1.05.15–30.04.16	175 739	325 132	223 369	410 710	262 098
1.05.16–31.08.16	179 748	332 548	229 588	422 146	269 396
1.09.16–30.04.17 ¹⁴	183 748	341 530	229 588	431 404	269 396
1.05.17–31.08.17	184 766	343 422	232 212	426 972 ¹⁵	272 475
1.09.17–30.04.18 ¹⁶	188 766	345 422	232 212	426 972	272 475

Tabell 6.2 Utviklinga av minstesatsen i folketrygda for alderspensjonistar, uføretrygd og unge uføre i perioden 1.05.1992–30.04.2025 i kroner

	Minste pensjonsnivå				
	Alderspensjonist		Uføretrygd		Enslege unge uføre Pr. år
	Einslege Pr. år	Ektepar Pr. år	Einslege Pr. år	Ektepar Pr. år	
1.05.18–30.04.19	194 192	355 350	240 270	441 786	281 930
1.05.19–31.08.19	198 818	363 816	247 648	455 352	290 587
1.09.19–30.04.20 ¹⁷	202 818	363 816	247 648	455 352	290 587
1.05.20–30.04.21 ¹⁸	208 690	367 174	251 350	462 160	294 931
1.05.21–30.06.21	219 878	386 858	263 870	485 180	309 621
1.07.21–30.04.22	224 878	386 858	263 870	485 180	309 621
1.05.22–31.12.22	232 816	400 514	276 463	508 336	324 398
1.01.23–30.04.23	236 816	400 514	276 463	508 336	324 398
1.05.23–30.04.24	257 040	434 718	294 178	540 908	345 184
1.05.24–30.04.25	264 134	446 716	307 589	565 568	360 921

¹ Heving av sats for særtillegget for ektepar frå 1.01.1994. Ny sats 2 x 60,5 prosent av grunnbeløpet, dvs. dobbelt av ordinær sats og ny minstesats.

² Heving av sats for særtillegget fra 1.01.1995. Ordinær sats utgjorde 61,55 prosent av grunnbeløpet.

³ Heving av sats for særtillegget fra 1.05.1997. Ordinær sats utgjorde 63,2 prosent av grunnbeløpet (minstesats 57,5 pst).

⁴ Heving av sats for særtillegget frå 1.05.1998. Ordinær sats utgjorde 79,33 prosent av grunnbeløpet, mens minstesats er 74 prosent av grunnbeløpet.

⁵ Grunnpensjonen for ektepar auka fra 0,75 G til 0,8 G frå 1.05.2003.

⁶ Grunnpensjonen for ektepar auka til 0,825 G frå 1.05.2004.

⁷ Grunnpensjonen for ektepar auka til 0,85 G frå 1.05.2005.

⁸ Ordinær sats for særtillegget auka til 94 prosent av grunnbeløpet frå 1.05.2008.

⁹ Dei medrekna framtidige pensjonspoenga for unge uføre auka frå 3,30 til 3,50 frå 1.05.2008.

¹⁰ Ordinær sats for særtillegget auka 97 prosent av grunnbeløpet frå 1.05.2009.

¹¹ Ordinær sats for særtillegget auka til 100 prosent av grunnbeløpet frå 1.05.2010.

¹² Frå og med 1.05.2011 er satsane for minste pensjonsnivå for alderspensjonistar regulert i samsvar med lønnsveksten og deretter justert for effekten av levealdersjusteringa, medan minstepensjon for uførepensjonistar er regulerte i sam-svar med grunnbeløpet (lønnsveksten). Eit ektepar med alderspensjon er sikra eit samla pensjonsnivå tilsvarande to gonger ordinær sats.

¹³ Frå 1.01.2015 er uførepensjon endra til uføretrygd og blir skattlagt som lønn. For å føra vidare nivået etter skatt, er minstesatsane auka. Minstesatsen for gifte og sambuande er 2,28 G (ordinær sats) og for einslege 2,48 G (høg sats). For unge uføre er minstesatsane høvesvis 2,66 G og 2,91 G.

¹⁴ Frå 1.09.2016 auka grunnpensjonen til gifte og sambuande pensjonistar frå 0,85 G til 0,90 G. Låg og ordinær sats for minste pensjonsnivå for alderspensjonistar auka, og det vart innført ein ny, særskild sats for einslege alderspensjonistar. Minste årlege yting for gifte og sambuande uføretrygda er auka til 2,33 G dersom vedkommande får uføretrygd som er ein omregna uførepensjon.

¹⁵ Minstesatsen for gifte og sambuande uføretrygda med uføretrygd som er ein omregna uførepensjon er 2,33 G = 436 334 kroner frå 1.05.2017 (inga endring frå 1.09.2017).

¹⁶ Frå 1.09.2017 auka alle satsane for minste pensjonsnivå for alderspensjonistar.

¹⁷ Frå 1.09.2019 auka minste pensjonsnivå særskilt sats etter sjetted bokstav a.

¹⁸ Med virkning frå 1.05.2020 auka minste pensjonsnivå særskilt sats etter sjetted bokstav a med 4 000 kroner.

¹⁹ Frå 1.07.2021 auka minste pensjonsnivå særskilt sats etter sjetted bokstav a.

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 6.3 Minstesats (årleg gjennomsnitt) for einslege og ektepar og grunnbeløpet (årleg gjennomsnitt). Endring i realverdien. 1970–2023

År	Endring i realverdi frå året før									
	Minstesats uføretrygd		Minste pensjonsnivå alderspensjon		Gj.sn. grunnbeløp kr	Minstesats uføretrygd		Minste pensjonsnivå alderspensjon		Gj.sn. grunnbeløp
	Einsleg	Ektepar ³	Einsleg	Ektepar		Einsleg prosent	Ektepar prosent	Einsleg prosent	Ektepar prosent	
1970	7 810	11 970	7 810	11 970	6 800	-	-	-	-	-
1971	8 900	13 850	8 900	13 850	7 400	6,8	8,4	6,8	8,4	2,0
1972	9 664	15 023	9 664	15 023	7 900	1,7	1,6	1,7	1,6	-0,0
1973	10 445	16 220	10 445	16 220	8 500	0,2	0,1	0,2	0,1	-0,2
1974	11 655	18 101	11 655	18 101	9 533	2,3	2,3	2,3	2,3	2,8
1975	13 308	20 696	13 308	20 696	10 800	2,3	2,4	2,3	2,4	1,5
1976	15 363	24 215	15 363	24 215	12 000	5,6	7,0	5,6	7,0	1,6
1977	17 770	28 331	17 770	28 331	13 383	5,9	7,1	5,9	7,1	2,1
1978	20 228	32 760	20 228	32 760	14 550	5,3	6,9	5,3	6,9	0,6
1979	21 780	35 406	21 780	35 406	15 200	2,9	3,3	2,9	3,3	-0,1
1980	24 345	39 339	24 345	39 339	16 633	0,7	0,1	0,7	0,1	-1,5
1981	27 882	45 066	27 882	45 066	18 658	1,0	1,0	1,0	1,0	-1,1
1982	31 228	50 633	31 228	50 633	20 667	0,5	0,9	0,5	0,9	-0,6
1983	34 153	55 248	34 153	55 248	22 333	0,8	0,6	0,8	0,6	-0,4
1984	36 516	59 056	36 516	59 056	23 667	0,5	0,5	0,5	0,5	-0,4
1985	39 220	63 496	39 220	63 496	25 333	1,7	1,8	1,7	1,8	1,3
1986	42 884	69 196	42 884	69 196	27 433	2,1	1,7	2,1	1,7	1,1
1987	45 724	73 776	45 724	73 776	29 267	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-1,9
1988	48 786	78 966	48 786	78 966	30 850	0,0	0,4	0,0	0,4	-1,2
1989	51 174	82 896	51 174	82 896	32 275	0,3	0,4	0,3	0,4	0,1
1990	53 438	86 652	53 438	86 652	33 575	0,3	0,4	0,3	0,4	-0,1
1991	56 112	90 840	56 112	90 840	35 033	1,5	1,3	1,5	1,3	0,8
1992	58 048	93 890	58 048	93 890	36 167	1,1	1,0	1,1	1,0	0,9
1993	59 440	96 128	59 440	96 128	37 033	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
1994	60 700	102 496	60 700	102 496	37 820	0,7	5,1	0,7	5,1	0,7
1995	62 752	106 088	62 752	106 088	38 847	0,9	1,0	0,9	1,0	0,2
1996	65 284	110 368	65 284	110 368	40 410	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
1997	68 320	115 632	68 320	115 632	42 000	2,0	2,1	2,0	2,1	1,3
1998	77 360	132 512	77 360	132 512	44 413	10,7	12,1	10,7	12,1	3,4

Tabell 6.3 Minstesats (årleg gjennomsnitt) for einslege og ektepar og grunnbeløpet (årleg gjennomsnitt). Endring i realverdien. 1970–2023

År	Endring i realverdi frå året før									
	Minstesats uføretrygd		Minste pensjonsnivå alderspensjon		Gj.sn. grunnbeløp kr	Minstesats uføretrygd		Minste pensjonsnivå alderspensjon		Gj.sn. grunnbeløp
	Einsleg	Ektepar ³	Einsleg	Ektepar		Einsleg prosent	Ektepar prosent	Einsleg prosent	Ektepar prosent	
1999	83 256	143 288	83 256	143 288	46 423	5,2	5,7	5,2	5,7	2,2
2000	86 756	149 312	86 756	149 312	48 377	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
2001	90 744	156 184	90 744	156 184	50 603	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2002	95 460	164 312	95 460	164 312	53 233	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
2003	100 356	176 536	100 356	176 536	55 964	2,6	4,9	2,6	4,9	2,6
2004	104 260	187 232	104 260	187 232	58 139	3,4	5,6	3,4	5,6	3,4
2005	107 704	196 424	107 704	196 424	60 059	1,7	3,3	1,7	3,3	1,7
2006	111 476	204 312	111 476	204 312	62 161	1,2	1,7	1,2	1,7	1,2
2007	117 476	215 304	117 476	215 304	65 505	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
2008	130 804	240 864	130 804	240 864	69 108	7,3	7,8	7,3	7,8	1,6
2009	141 144	260 680	141 144	260 680	72 006	5,7	6,0	5,7	6,0	2,0
2010	148 704	275 000	148 704	275 000	74 721	2,8	3,0	2,8	3,0	1,3
2011	156 040	288 680	155 517	287 717	78 024	3,6	3,6	3,2	3,3	3,1
2012	162 312	300 272	160 956	297 781	81 153	3,4	3,4	2,8	2,8	3,3
2013	168 416	311 560	166 180	307 446	84 204	1,6	1,6	1,1	1,1	1,6
2014	174 656	323 120	171 504	317 295	87 328	1,6	1,6	1,1	1,1	1,6
2015 ¹	221 965	408 129	174 917	323 611	89 502	24,4	23,7	-0,1	-0,1	0,3
2016 ²	227 515	421 420	179 745	333 070	91 740	-1,1	-0,3	-0,8	-0,7	-1,1
2017	231 337	434 691	185 760	343 458	93 281	-0,2	1,3	1,5	1,3	-0,2
2018	237 584	446 427	192 383	352 040	95 800	0,0	0,0	0,8	-0,2	0,0
2019	245 189	460 717	198 609	360 994	98 866	1,0	1,0	1,0	0,3	1,0
2020	250 116	469 977	206 733	366 054	100 853	0,7	0,7	2,8 ⁴	0,1	0,7
2021	259 697	487 979	218 649	380 296	104 716	0,3	0,3	2,2	0,4	0,3
2022	272 265	511 595	230 170	395 962	109 784	-0,9	-0,9	-0,5	-1,6	-0,9
2023	288 273	541 674	250 299	423 316	116 239	0,3	0,3	3,0	1,3	0,3

¹ Frå 1.01.2015 er uførepensjon endra til uføretrygd og blir skattlagt som lønn. For å føra vidare nivået etter skatt, er minstesatsane auka.

² Frå 1.09.2016 er minste årlege yting for gifte og sambuande uføretrygda auka til 2,33 G dersom vedkommande får uføretrygd som er ein omregnet uførepensjon.

³ Som minstesats uføre, ektepar er det nytta ein sats på 2,33 per person, nivået for dei som vart uføre før 2015

⁴ Inkluderer auken på 4000 kroner med verknad frå 1. mai 2020

Tabell 6.4 Personar med pensjon/uføretrygd/overgangsstønad frå folketrygda

	Pr. 31. desember 2021			Pr. 31. desember 2022			Pr. 31. desember 2023		
	Tal på personar	Av dette med minste- ytelse	I pst av alle	Tal på personar	Av dette med minste- ytelse	I pst av alle	Tal på personar	Av dette med minste- ytelse	I pst av alle
Alderspensionistar	1 001 459	146 523	15	1 018 215	134 523	13	1 039 502	133 256	13
Uføretrygda	360 943	86 309	24	364 437	88 431	24	366 627	90 246	25
Attlevande ektefeller	13 676	4 196	31	13 586	4 182	31	13 442	4 212	31
Tidligere familiepleiarar	13	13	100	8	8	100	5	5	100
Ugifte forsørgjarar og skilde eller separerte forsørgjarar	10 111	10 111	100	9 649	9 649	100	9 489	9 489	100
I alt	1 363 637	237 901	17	1 386 202	247 152	18	1 405 895	236 793	17

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 6.5 Alders- og uføre med minsteyting pr. 31.12.2023

	Kvinner	Menn	I alt
<i>Alderspensionistar i alt</i>	<i>111 230</i>	<i>22 026</i>	<i>133 256</i>
67–69 år	3 142	2 090	5 232
70 år og over	108 088	19 936	128 024
<i>Uføre i alt</i>	<i>61 626</i>	<i>28 620</i>	<i>90 246</i>
Under 50 år	22 591	11 802	34 393
50–59 år	19 934	9 255	29 189
60–67 år	19 101	7 563	26 664
<i>I alt</i>	<i>172 856</i>	<i>50 646</i>	<i>223 502</i>

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 6.6 Alderspensionistar og uføre med full pensjon samt attlevande ektefeller med og uten tilleggspensjon pr. 31.12.2023

	Bare pensjonistar med full pensjon		Attlevande ektefeller med pensjon/ overgangsstonad	I alt
	Alderspensionistar med full pensjon	Uføre med full pensjon ¹		
Utan tilleggspensjon	20 995		291	21 286
Under 0,55G	102 848		7 953	110 801
0,55–0,60	10 434		477	10 911
0,60–0,80	48 842		1 590	50 432
0,80–1,00	62 052		1 219	63 271
1,00–1,50	223 946		1 575	225 521
1,50–2,00	262 557		337	262 894
Over 2,00G	288 622		0	288 622
<i>I alt</i>	1 020 296	297 058	13 442	1 330 796

¹ Ettersom uføretrygda ikkje lenger har tilleggspensjon som del av uføretrygda, er det ikkje mogleg å fordela desse etter inndelinga i tabellen.

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 6.7 Personar med pensjonsgivande inntekt¹. 2010–2022

	Tal på personar			I prosent av befolkning 13–75 år		Befolkning 13–75 år	
	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2010	1 434 603	1 546 340	2 980 943	76,6 %	80,1 %	1 872 055	1 930 455
2011	1 448 859	1 567 593	3 016 452	76,3 %	79,7 %	1 899 239	1 965 819
2012	1 464 198	1 587 510	3 051 708	76,0 %	79,4 %	1 926 847	1 999 923
2013	1 481 036	1 609 306	3 090 342	75,9 %	79,3 %	1 952 239	2 028 700
2014	1 496 259	1 628 947	3 125 206	75,8 %	79,3 %	1 975 088	2 055 370
2015	1 504 525	1 637 253	3 141 778	75,5 %	78,9 %	1 993 945	2 076 129
2016	1 512 527	1 644 105	3 156 632	75,2 %	78,5 %	2 011 583	2 094 555
2017	1 522 415	1 657 210	3 179 625	75,0 %	78,5 %	2 029 207	2 111 032
2018	1 530 967	1 672 206	3 203 173	74,9 %	78,7 %	2 044 370	2 124 319
2019	1 537 231	1 684 641	3 221 872	74,6 %	78,6 %	2 060 390	2 142 134
2020	1 528 641	1 680 241	3 208 882	73,9 %	78,1 %	2 068 662	2 150 799
2021	1 554 363	1 708 436	3 262 799	74,7 %	79,0 %	2 080 112	2 163 462
2022	1 566 082	1 717 546	3 283 628	74,3 %	78,7 %	2 108 082	2 183 097

¹ Alle med inntekt større enn 0. Dette vil ikkje inkludera personar som berre har andre former for pensjonsopptening som omsorgsopptening, opptening for uføretrygda med meir.

Opptening 13–75 vart innførte frå og med 1943-kullet, og gjaldt alle aldrar 13–75 år først i 2018, då 1943-kullet fylte 75 år.

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 6.8 Utvikling av gjennomsnittleg pensjonsgivande inntekt¹ målt i G (avgrensa opp til 7,1 G).
2010–2022

	Gjennomsnittleg pensjonsgivande inntekt	
	Kvinner	Menn
2010	3,71	4,66
2011	3,71	4,63
2012	3,72	4,64
2013	3,73	4,63
2014	3,71	4,59
2015	3,73	4,58
2016	3,74	4,54
2017	3,78	4,55
2018	3,80	4,56
2019	3,83	4,58
2020	3,89	4,62
2021	3,90	4,62
2022	3,90	4,61

¹ Gjeld for alle med inntekt større enn 0. Dette vil ikkje inkludera personar som berre har andre former for pensjonsopptening som omsorgsopptening, opptening for uføretrygda med meir.

Kjelde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Bestilling av publikasjonar

Tryggings- og serviceorganisasjonen til departementa
publikasjoner.dep.no
Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonane er også tilgjengelege på
www.regjeringen.no

Trykk: Tryggings- og serviceorganisasjonen til
departementa – 06/2024

